

Täysistunto

Maanantai 15.6.2026 klo 14.00—16.11

Täysistunto alkoi klo 14.00. Täysistunto päättyi klo 16.11.

Puhetta johtivat puhemies Jussi Halla-aho (14.00—15.59) ja toinen varapuhemies Tarja Filatov (15.59—16.11).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. U-asiat

Puhemies on lähettänyt valiokuntiin Euroopan unionin asian U 43/2026 vp.

2.2. Kertomukset

Eduskunnalle on annettu Saamelaiskäräjien kertomus eduskunnalle vuodelta 2025 (K 18/2026 vp).

3. Markku Siposen vapautuspyyntö Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunnan jäsenyydestä

Vapautuspyyntö VAP 27/2026 vp

Ainoa käsittely

Eduskunta hyväksyi vapautuspyynnön.

Täydennysvaali toimitetaan tiistaina 16.6.2026 kello 14 pidettävässä täysistunnossa. Ehdokaslistat on jätettävä keskuskansliaan viimeistään 16.6.2026 kello 11.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2026 toisen lisätalousarvion täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 112/2026 vp

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Edustaja Jari Koskela, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.01 **Jari Koskela ps:** Kiitoksia, arvoisa herra puhemies! Suomalainen maatalous on joutunut viime vuosina kantamaan kohtuuttoman suuren taakan. Tuotantopanosten hinnat, energiakustannukset ja kansainvälinen epävarmuus ovat heikentäneet maatilojen kannattavuutta. Samalla viljelijöiltä odotetaan, että suomalaisissa kaupoissa riittää turvallista ja kotimaista ruokaa kaikissa olosuhteissa. Tiedämme, että esimerkiksi nautanjauheliha pääsi viime vuonna loppumaan monesta kaupasta, ja se herätti kuluttajissa oikeutettua suuttumusta.

Hallitus vastaa maatalouden haastavaan tilanteeseen kohdentamalla 10 miljoonaa euroa maatalouden energiaveron tilapäiseen lisäpalautukseen. Ammattimaisille maatalousharjoittajille maksetaan neljän sentin lisäpalautus työkoneessa käytetystä kevyestä polttoöljystä. Palautus perustuu toteutuneeseen kulutukseen, joten kyseessä on tarkasti kohdennettu ja perusteltu kriisitoimi. Kotimainen ruoantuotanto on keskeinen osa Suomen huoltovarmuutta ja kansallista turvallisuutta. Ilman kannattavia maatiloja ei ole kotimaista ruokaa. Siksi hallitusohjelmassa on linjattu, ettei hallitus omilla päätöksillään kasvata alkutuottajien kustannuksia, ja tästä lupauksesta pidetään kiinni.

Arvoisa herra puhemies! Tuki ei ratkaise kaikkia maatalouden kannattavuusongelmia, mutta se tuo tärkeää helpotusta nopeasti nousseisiin energiakustannuksiin. Samalla se tukee maaseudun työpaikkoja, kotimaista elintarvikeketjua ja koko Suomen kriisinkestävyyttä. Valtiontalouden vaikeassa tilanteessa jokainen meno on arvioitava tarkasti. Tässä tapauksessa määräraha on kuitenkin perusteltu investointi suomalaisen ruoantuotannon jatkuvuuteen. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

14.03 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa puhemies! Suomalainen ruoka syntyy pellolla ja navetassa, ja sen merkitys näkyy jokaisen arjessa joka päivä. Kun kotimainen tuotanto toimii, kauppojen hyllyt täyttyvät ja koko maa pysyy liikkeessä. Maatalous kantaa samalla vastuuta huoltovarmuudesta, joka turvaa ruokahuollon myös vaikeina aikoina.

Nyt käsillä oleva esitys tukee tätä tärkeää kokonaisuutta. Energiakustannusten nousu on kuormittanut monia tiloja. Lisäpalautus antaa helpotusta tilanteessa, jossa kustannukset ovat kasvaneet nopeasti. Tuki kohdennetaan toteutuneen polttoöljyn kulutuksen perusteella, joten se menee sinne, missä tarve on konkreettinen.

Kyseessä on kymmenen miljoonan euron lisämääräraha, joka maksetaan vuoden 2026 aikana ammattimaisille maataloudenharjoittajille ja vesiviljelijöille. Taustalla on tavoite varmistaa, että kotimainen ruoantuotanto säilyy elinvoimaisena koko maassa. Kun tuotanto toimii, myös työpaikat ja yrittäjyys maaseudulla säilyvät.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

Hallitus on pitänyt kiinni linjasta, jossa alkutuottajien kustannuksia ei kasvateta omilla päätöksillä. Samalla on vahvistettu tuottajien asemaa markkinoilla, jotta oikeudenmukainen tulonmuodostus toteutuu paremmin. Tämä lisää luottamusta tulevaan ja kannustaa jatkamaan työtä, joka pitää Suomen omavaraisena.

Velkaa joudutaan ottamaan lisää, ja kokonaisuus on hyvä tiedostaa. Silti panostus kotimaiseen ruokaan ja huoltovarmuuteen tuo turvaa, jota ei voi mitata pelkästään euroissa. Kyse on kyvystä pitää maa toiminnassa kaikissa oloissa.

Arvoisa puhemies! Suomalainen maaseutu ansaitsee teot, jotka näkyvät arjessa. Tämä esitys tukee viljelijää, yrittäjää ja koko Suomea.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hemmilä, olkaa hyvä.

14.05 Pertti Hemmilä kok: Arvoisa herra puhemies! Edelliset puhujat ottivat esille maatalouden energiatuen. Siihen tässä esityksessä on osoitettu noin 10 miljoonan euron rahasumma, ja sehän tulee varmasti tänä vuonna tarkkaan käytettyä. Käsittelen tässä puheessani kuitenkin hiukan laajemmin tätä tilannetta.

Ensinnäkin voimavarat on aina kohdennettava sinne, missä hätä on suurin ja korjaustarpeet kiireellisimmät. Varsinais-Suomen kansanedustajana tarkastelen tätä esitystä erityisesti lounaisen Suomen näkökulmasta, joka on koko maamme keskeinen veturi. Alueellamme on vahvaa maataloutta mutta myös erityisesti vientiteollisuutta sekä kriittistä saaristologistiikkaa. Nämä tekijät ovat suoraan kytköksissä koko Suomen huoltovarmuuteen. Siksi tässä lisätalousarviossa tehtävät valinnat heijastuvat välittömästi lounaisen Suomen arkeen ja elinvoimaisuuteen.

Arvoisa puhemies! Tämä täydentävä esitys tuo tarvittavia täsmätoimia juuri tähän hetkeen. Talouspolitiikan on tuettava kasvua myös silloin, kun teemme kipeitä sopeutustoimia. On oikein, että hallitus panostaa infrarakentamiseen ja myös väylien korjausvelan taittamiseen. Varsinais-Suomessa tieverkoston kunto ja toimivat logistiset ketjut edellä mainituista syistä ja niihin viitaten ovat elinehto yrittäjyydelle. Haluan kuitenkin esittää selkeän vaatimuksen myös jatkovalmistelulle niin hallituksen taholla kuin täällä eduskunnassa. Meidän on varmistettava, että peruspalvelut ja myös pelastustoimi toimisivat luotettavasti. Nimenomaan viitataan siihen, että pelastustoimen on toimittava myös kasvukeskusten ulkopuolella. Alueellinen tasapaino ei saa vaarantua. Lounais-Suomessa tehdään päivittäin hartiavoimin töitä koko maamme hyvinvoinnin eteen. Tämän olisi aiheellista näkyä myös valtion budjettivaroja jaettaessa.

Herra puhemies! Liikkumavara valtiontaloudessa on kapea. Jokainen menoeuro on perusteltava tarkasti. On oikein reagoida muuttuvaan tilanteeseen nyt eikä vasta myöhemmin. Suomi on pidettävä vakaana, turvallisena ja erityisesti yrittäjyystävällisenä maana. Huomioni luonnollisesti kiinnittyy siihen, että lounaisen Suomen teollisuuden, maatalouden ja asukkaiden tarpeet otetaan täysimääräisesti huomioon. Suomen suunta korjataan vain huolehtimalla siitä, että tämän maan pyörät pidetään pyörimässä.

Haluan vielä tässä lopuksi kiittää valtiovarainministeri Purraa ja toivon tälle esitykselle hyvää ja rakentavaa jatkokäsittelyä valiokunnassa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

14.09 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa puhemies! Tässähän on kyse täydentävästä lisätalousarvioesityksestä, ja me olemme valtiovarainvaliokunnassa olleet niin nopeita, että itse asiassa olemme jo käsitelleet tätä koskevan lakiesityksen, eli se on siellä käsitelty. Jonkin verran kyllä keskustelua siellä verojaostossa herätti tämä kovin nopea aikataulu, eli tämä tuli todella lyhyellä varoitusaajalla, nopeasti, ja emme kerinneet kunnolla sitten asiantuntijakuulemiseen, mutta tässä oli tietenkin tämä aikataulupaine, että pitää saada nopeasti eteenpäin.

Sinänsähän tätä tilapäistä veronpalautusta on käytetty keinona jo aikaisemmin, vuosina 17, 18, 21 ja nyt. Tämän esityksen ongelma on se, että kun maataloutta toki tulee tukea, niin pitäisi kehittää vähän toisenlaisia keinoja siihen tukeen kuin tämä, jolla tuetaan fossiilista energiaa. Aiemmissa käsitellyissä jaostossa, esimerkiksi vuonna 21, olemme painottaneet, että tämän tulisi olla kertaluonteista, mutta kun melkein joka vuosi tuodaan aina tämä sama esitys, niin siinä vähän käy sen ympäristön kannalta hassusti. Eli todellakin kiirehtisin niitä toimia, että kun tukitoimia tarvitaan, tehtäisiin ne muutoin kuin tukemalla fossiilista energiaa. [Juha Mäenpään välihuuto]

Mitä tulee, puhemies, muuten tähän lisätalousarvioon, niin kun täällä oli jokin aika sitten tämä varsinainen esitys käsittelyssä, silloin monessa puheenvuorossa kiinnitettiin huomiota siihen, että jälleen kerran valtionvelkaa lisätään, ja niinpä sitten lisätään tällä täydentävälläkin esityksellä, tällä kertaa se 10 miljoonaa. Me nostimme esiin tuossa aiemmassa lähetekeskustelussa — ja toistan kyllä tämän saman huolen — että kun hallitus jatkuvasti tuo esityksiä, jotka lisäävät velkaa, lisäävät velkavuorta, [Välihuutoja oikealta] niin tietenkin samaan aikaan voisi tuoda myös esityksiä, jotka vähentäisivät sitä velkavuorta. Ennen kaikkea peräänkuulutan hallitukselta vastuullisuutta ja sitä, että tässä tilanteessa, tässä valtiontalouden tilanteessa, [Jari Koskelan välihuuto] hallituksen tulisi perua ehdottomasti tämä yhteisöveron alennus, jolla liki miljardi laitetaan tehotomaan veronalennukseen. Eli tästä peräänkuulutan hallitukselta viisaita päätöksiä jatkossa peruuttaakseen tämän yhteisöveron alennuksen. [Välihuuto]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

14.11 **Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! Maataloustuottajien ahdinko, se on todellinen. Kustannukset ovat nousseet, ja kannattavuus on monella tilalla romahtanut. Tällä hetkellä yhä useampi viljelijä joutuu miettimään, voiko työtä enää jatkaa.

On selvää, että meidän tulee huolehtia siitä, että kestävä ruuantuotanto on mahdollista Suomessa myös tulevaisuudessa, mutta kuten edustaja Viitanen tässä edellä, niin kannan kuitenkin huolta siitä, että tämä energiaveron tilapäinen lisäpalautus, kerta toisensa jälkeen, ei ole kestävä keino tukea tuottajia, koska se ohjaa fossiilisten polttoaineiden käyttöön. Nythän tämä avustus tosiaan perustuu siihen, että mitä enemmän tila on käyttänyt fossiilista polttoöljyä, sitä suuremman tuen se saa. Käytännössä kyse on siis fossiilisen polttoaineen tuesta. Meidän maatalouden suurin rakenteellinen riski on riippuvuus fossiilisista tuontipanoksista, kuten polttoaineista ja lannoitteista, joiden hinta heittelee kriisistä toiseen. Nyt hallitus vastaa tästä rakenteellisesta riippuvuudesta johtuvaan ahdinkoon syventämällä sitä.

Ei voi liikaa korostaa sitä, että ilmastokriisi ja luontokadon eteneminen on pitkällä tähtäimellä suuri uhka ruuantuotannolle myös Suomessa, ja siksi ilmasto- ja luontotoimia on jatkettava kaikilla sektoreilla. Tuottajat tarvitsevat tukea, mutta meidän on keskityttävä

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

löytämään keinot, joilla maatalouden kannattavuutta voidaan vahvistaa, samalla, kun vähennetään maatalouden ilmastopäästöjä ja haitallisia vaikutuksia luonnolle. Eli hallituksen tulisi tukea investointeja fossiiliriippuvuudesta irti pääsemiseen, tilojen energiaomavaraisuuteen, kotimaisiin ja kierrätyslannoitteisiin sekä uudistavaan viljelyyn. Velkarahalla maksettava fossiilituen lisäys ei ole kestävä ratkaisu vaan jättää tuottajien ahdingon juurisyyt huomiotta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Löfström, varsågod.

14.13 **Mats Löfström r:** Tack, ärade herr talman! Förslaget innebär en temporärt förhöjd återbäring av energiskatt inom jordbruket om 10 miljoner euro. Återbäringen betalas till dem som bedriver yrkesmässigt jordbruk och yrkesmässigt vattenbruk under 2026 på basis av förbrukningen av brännolja 2025. Man höjer återbäringen till den maximala nivån som EU tillåter. Det betyder i praktiken att återbäringen innebär cirka 4 cent per liter i höjning.

Återbäringen är viktig för att lindra effekterna av den energi- och kostnadskris som stängningen av Hormuzsundet innebär. Förslaget träffar rätt eftersom det riktar sig till gårdar med matproduktion. Samtidigt är åtgärden i sig inte tillräcklig för att råda bot på sektorns strukturella lönsamhetskris. Därför är det viktigt att också nämna riksdagens godkännande av ändringarna i livsmedelsmarknadslagen som gjordes förra veckan, vilket kommer att förbättra jordbrukares ställning, och att jordbrukare ska få en större andel av värdet av maten som man producerar. Regeringen måste samtidigt vara redo att vidta ytterligare åtgärder.

Vi ska hoppas att förhandlingarna mellan USA och Iran nu kommer att göra att Hormuzsundet öppnas för att lindra effekterna på priset för bränsle, konstgödsel och andra insatsvaror, liksom effekterna på räntor och den allmänna inflationen.

Arvoisa herra puhemies! Kymmenen miljoonan euron lisämääräraha koskee maatalouden energiaveron palautuksen tilapäistä korottamista. Palautus on tärkeä toimenpide Hormuzinsalmen sulkemisen aiheuttaman energia- ja kustannuskriisin vaikutusten lieventämiseksi.

Ehdotus kohdistuu oikein, koska se tukee elintarviketuotantoa harjoittavia maataloita. Samalla toimenpide ei kuitenkaan yksin riitä ratkaisemaan alan rakenteellista kannattavuuskriisiä. Siksi kehitystä on seurattava tarkasti, ja on oltava valmiita ryhtymään lisätoimiin.

Samalla on syytä toivoa, että Yhdysvaltojen ja Iranin väliset neuvottelut johtavat vihdoin Hormuzinsalmen avaamiseen, mikä helpottaisi polttoaineiden, lannoitteiden ja muiden tuotantopanosten hintapaineita sekä hillitsisi korkojen ja yleisen inflaation nousua.

Puhemies Jussi Halla-aho: Tack, kiitos. — Edustaja Lohi, olkaa hyvä.

14.15 **Markus Lohi kesk:** Arvoisa puhemies! Tässä on kysymys nyttien lisätalousarvion täydentävästä esityksestä. Kymmenellä miljoonalla eurolla lisätään maatalouden energiaveron tilapäistä palautusta, joka sinänsä on järkevä ja varmasti tarpeellinen toimi tässä tilanteessa, kuten täällä on edellä useissa puheenvuoroissa todettu. On myös hyvä, että on nostettu esille se, lisääkö tämä fossiiliriippuvuutta maataloudessa, mutta haluaisin kiinnittää huomiota siihen, että maatalouden koneissa ei käytännössä ole kauheana

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

vaihtoehtoja. Siellä ei ole sähkö edes näköpiirissä tulossa sinne polttoaineeksi tai energianlähteeksi, ja sen takia ei ehkä ole ihan asianmukaista tässä tilanteessa pyrkiä sitä korvaamaan. Kuten täällä on edellä todettu, itse tätä lakia on käsitelty jo valtiovarainvaliokunnassa, ja tämän takia kun pidämme tätä hyvänä, keskusta tukee tätä esitystä siellä.

Nyt tässä on kysymys myös sitten siitä, että lisätään kustannuksia kymmenen miljoonaa euroa tälle vuodelle, ja se toinen puoli tätä asiaa on tämä taloudellinen puoli. Ajattelisin niin, että kun hallitus on tuonut nyt kaksi lisätalousarviota tänne eduskuntaan ja jokainen kerta velkaantuminen on aika merkittävästi lisääntynyt tälle vuodelle... Muistan nimittäin erittäin hyvin muutaman vuoden takaisen edellisen hallituksen ajan, [Timo Heinonen: Ei siitä saa puhua!] kun oli vastaava tilanne ja silloinen oppositio kovin voimakkaasti arvosteli, että jos kerta on tämmöisiä lisätarpeita, niin miksi ei löydetä sitten korvaavia säästöjä jostakin toisesta eli priorisoitaisiin niitä julkisia kustannuksia. [Arto Satonen: Ehkä nyt on säästetty vähän enemmän!] Nostan tämän sen takia esille, että nythän olemme ihan samanlaisessa tilanteessa ja hallitus olisi voinut molemmissa lisätalousarvioissa ja myös tässä täydennyksessä lähteä etsimään niitä korvaavia säästöjä, koska velkaantuminen nyt on kiihtynyt eikä sitä ei ole hillitty, vaan sitä on kiihdytetty — niin kuin olen täällä joskus käyttänyt puheenvuoron, että kun piti olla velkajarru, niin nyt on tullut kaasua hallituksen toimesta, eli polkimet ovat menneet sekaisin — ja olisi järkevää, että katsottaisiin nyt sitten sieltä niitä kohtia, missä voitaisiin vastaavia säästöjä tehdä.

Kun käytän tämmöisen puheenvuoron, niin varmasti sieltä tulee seuraava puheenvuoro, että no niin, milloin keskusta esittää sitten niitä. Lupaen teille, että me esitämme, jos hallitus lupaa, että se noudattaa meidän esityksiä ja toteuttaa ne. [Välihuutoja oikealta] Muutenhan tämä on vain leukojen loksuttelua täällä, ja se ei kauheana johda mihinkään, että me täällä vain puhutaan. [Timo Heinonen: Jos keskustalta tulee muuta kuin tyhjä paperi, niin totta kai! Tyhjää paperia on vaikea noudattaa!] — Kyllä. Tyhjäkin on parempi kuin miinusmerkinen, mitä tämä hallituksen esitys on. Tässä mennään aika pahasti miinukselle. 13,4 miljardia on miinus tälle vuodelle. Se on muuten paljon enemmän kuin nolla. [Oikealta: Keskustan linja on, että ei tehdä mitään!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Koulumies, olkaa hyvä.

14.19 **Terhi Koulumies kok:** Arvoisa puhemies! Ruuantuotanto on keskeinen [Hälinää — Puhemies koputtaa] osa omavaraisuutta, ja haluan kiittää hallitusta siitä, että tämä on täällä nyt taas vahvasti huomioitu. Itseäni huolestutti viime aikoina erityisesti lannoitteiden saatavuus, joka on siis vaarantunut Hormuzinsalmen sulkeutumisen myötä, ja tein siitä kirjallisen kysymyksen hallitukselle. Voin nyt ilokseni todeta, kun siitä just tuli vastaus, että siinä liipataan myös tätä puhdasta energiantuotantoa maatalouteen liittyen, mihin täällä äsken keskustelussa viitattiin. Elikä täällä vastauksessa todetaan, että hallituksen vahvana tavoitteena on nousta vetytalouden keskeiseksi toimijaksi myös maatalouteen liittyen ja varmistaa, että esimerkiksi puhtaalla vedyntuotannolla valmistettuja ammoniakkeja, vihreää ammoniakkaa, voitaisiin hyödyntää maataloudessa lannoitetuotannossa. Eli hallitus on monella eri rintamalla edistämässä puhtaampaa ja tehokasta maataloutta ympäristöystävällisesti. — Kiitos. [Aki Lindén: Erityisesti Helsingille on tärkeää tää maatalous!]

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

14.20 **Heikki Autto kok:** Arvoisa puhemies! Olin kuulevinani tosiaan välihuutoja sieltä vasemmalta, oppositiosta, että tämä ei olisi tärkeä pääkaupunkiseudulle, [Aki Lindén: Ei kun minä sanoin, että se on tärkeätä!] mutta ainakin näin Lapin edustajana näen, että jokapäiväinen leipämme on valtavan tärkeä nimenomaan varsinkin kaupungeissa, joissa ei ehkä ole senkaltaista omavaraisempaa kotitarvemahdollisuutta siihen ruuan hankintaan ja tuotantoon kuin tuolla harvemmin asutuilla alueilla, elikkä kyllä maatalousasia on nimenomaan kaupunkien kysymys. Siksi onkin hienoa, että pääministeri Orpon hallitus myös tässä asiassa tulee suomalaista ruuantuotantoa vastaan sillä, että tosiaan tämä Lähi-idän sodan aiheuttama ja Hormuzinsalmen sulun aiheuttama energianhintojen nousu pystytään sitten osaltaan — tai no, ei tietenkään kokonaan kompensoimaan mutta osaltaan — kompensoimaan tiloille niin, että tämä energiaveron palautus osuu sinne, missä se varmaan kaikkein vaikuttavimmin auttaa siihen, että sekä kotimainen ruuantuotanto selviää tämän vaikean ajan yli mutta että samalla pystytään vaikuttamaan siihen, että kun kotimaista tuotantoa ja siellä kustannuspaineita pystytään tukemaan, niin myöskin kuluttajahintojen nousupaine on kohtuullisempaa.

Ehkä vielä valtiovarainvaliokunnan puheenjohtaja Lohen sinänsä varmasti aivan ansiokkaaseen mutta hieman poleemiseen puheenvuoroon toteaisin sen, että on todella tärkeää huomata talouden suhdanteen ja talouden rakenteiden eroja. Pääministeri Orpon hallituksen keskeiset toimenpiteet perustuvat nimenomaan siihen, että talouden rakenteita Suomessa saadaan kuntoon ja että Suomessa päästään tulevaisuudessa sellaiselle työllisyysasteen tasolle, jolla pystymme sitten kestävästi rahoittamaan myös nämä hyvinvointiyhteiskunnan menot sekä muut tarpeelliset menot, joita voi eri tilanteissa tulla tässä levottomassa maailmanajassa. Erityisesti tietysti vaikkapa puolustusmenojen kasvuun meidän pitää pystyä kansakuntana panostamaan. Todella toivon tietysti, että tuo Lähi-idän tilanne rauhoittuisi, mutta sopisi toivoa kyllä myöskin Venäjän hallinnolta rauhantahtoa tulevaisuudessa, että paitsi tämä hyökkäys Ukrainaan, joka on Euroopan unionin arvion mukaan kaikkein voimakkaimmin vaikuttanut nimenomaan Suomen talouteen, loppuisi, mutta että myöskin kaikki muu aggressiivinen käytös lantta ja meitäkin kohtaan loppuisi, koska nämä ovat asioita, jotka aiheuttavat talouteen aivan turhaa epävarmuutta mutta myöskin lisäävät kustannuksia eri sektoreilla. [Markus Lohi pyytää vastauspuheenvuoroa]

Puhemies Jussi Halla-aho: Vastauspuheenvuoro, edustaja Lohi, olkaa hyvä, yksi minuutti.

14.23 **Markus Lohi kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen edustaja Autton kanssa täysin samaa mieltä siitä, että erityisesti meitä kaikkia mutta myös kaupunkeja pitäisi kiinnostaa suomalainen ruuantuotanto ja sen omavaraisuus. Kuten viittasitte maailman kriiseihin, niin ne nimenomaan tuovat erityisen tärkeän merkityksen kotimaisen ruuantuotannon ja huoltovarmuuden näkökulmasta. Kotimaisen ruoan pitäisi olla kaikkien ykkösprioriteettina tänä päivänä. Nimittäin joka maakunnassa työksenhän voivat tehdä ihmiset mitä vain, mutta syöminen on pääelinkeino kaikilla. Se pitää muistaa, kun katsotaan kotimaisen maatalouden kannattavuutta. Meillä ei ole maataloutta, jos se ei ole kannattavaa.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

Mitä tulee sitten tähän talouteen, johon viittasitte äsken puheenvuorossanne, hallitushan on tehnyt ihan hyviäkin rakenteellisia uudistuksia, mutta pitäisi hoitaa taloutta myös tänä päivänä eikä tehdä vain semmoisia toimenpiteitä, jotka vaikuttavat 2030-luvulla. Nythän nämä työllisyysvaikutuksetkin on arvioitu niin, että 18 000 on tällä vuosikymmenellä ja loput 85 000 menevät tulevalle vuosikymmenelle. Eli molempia pitää hoitaa. Kummassakin on hieman epäonnistuttu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Satonen, vastauspuheenvuoro, olkaa hyvä.

14.24 **Arto Satonen kok** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tästä itse asiasta on helppo olla samaa mieltä. Tämä on hyvä täsmätoimi maatalouden hyväksi, sitä tarvitaan, ja kotimainen ruokatuotanto pitää kaikissa oloissa turvata.

Mutta on kyllä pakko todeta edustaja Lohen puheenvuoron johdosta, kuka täällä puhuu. En tarkoita teitä henkilökohtaisesti, mutta keskusta oli edellisessä hallituksessa valtiovarainministeripuolue, [Perussuomalaisten ryhmästä: Oho!] ja sen hallituksen tekemä säästölista oli kyllä melkein kuin tyhjä paperi. Silloin romutettiin kehykset, ja sitten kun oli korona-aika ohitse, niin toisin kuin muissa Pohjoismaissa, ei edes palattu niihin kehyksiin. Eli siinä ei ollut kyllä taloudenhoidossa päätä eikä häntää.

Kun sitten Orpon hallitus aloitti, niin meillä ensimmäisenä oli pöydällä valtiovarainministeriön suosituksen pohjalta, että neljä miljardia pitää tehdä suoria säästötoimia sen jäljiltä, kun edellinen hallitus oli jättänyt kaikki tekemättä. Voin kyllä sanoa, että sieltä ei kannata hirveästi opastaa siinä, miten taloutta pitää hoitaa.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, vastauspuheenvuoro, olkaa hyvä.

14.25 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Viime kaudella otettiin vähemmän velkaa, ja te ette todellakaan ole sitä neljää miljardia säästäneet: 2,5 miljardia on kokonaissopeutustoimet.

Mitä tulee tähän maatalouteen, viime kaudella annettiin lähes 400 miljoonan euron kriisipaketti, ja siitä huolimatta sieltä perussuomalaisista tuli Tynkkysen listaa. [Petri Huru: Romutitte turvekoneet!] Vaikka me kiinteistöveroä poikkeuksellisesti alennettiin, niin sanottiin, että perussuomalaiset kyllä muuttaisivat pysyvästi tämän lainsäädännön. Te olette kolme ja puoli vuotta olleet vallassa — ei näy. Ja miksi esimerkiksi korottuneita sähkön kustannuksia ei kompensoitu? Eli tämä on oikeansuuntainen mutta täysin riittämätön. [Jari Koskelan välihuuto]

Ylipäättäänhan on surullista, että tällaisiin kriisipaketteihin täytyy mennä. Siksi olen iloinen siitä, että elintarvikemarkkinalainsäädäntö viimein muuttui — kiitos siitä. Mutta ajatelkaa, jos te olisitte saaneet sen riitelyn tehtyä vaikka puoli vuotta tai vuosi ennemmin, niin se olisi voimassa nyt ja olisi voinut käydä niin, [Puhemies koputtaa] että kauppa olisi tullut vastaan ja nostanut hintoja. Varhaisperunan tuotanto [Puhemies koputtaa] uhkaa loppua, kun kauppa vedättää suomalaista viljelijää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia, nyt minuutti on käytetty. — Edustaja Mäenpää, ja sitten palaamme puhujalistalle.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

14.27 **Juha Mäenpää ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tässä kun nyt nostetaan esiin sitä, mihin sitä rahaa on käytetty ja kuka on ottanut paljon velkaa, niin haluaisin muistuttaa keskustan jäseniä, että te olitte viime kaudella, kun otettiin elvytyspaketti. [Petri Huru: Juuri näin!] Te tuitte sitä edustaja Hoskosta ja sitä yhtä miestä huomioimatta yhdessä tuumin, ja se raha pantiin sitten joihinkin Italian pesuhuoneremontteihin [Petri Huru: Juuri näin!] ja ikkunaremontteihin.

Tällä kaudella on otettu valitettavan paljon velkaa, useita miljardeja, [Anne Kalmari: Enemmän kuin viime kaudella!] mutta hyvin pitkälti sitä rahaa on käytetty puolustukseen ja Ukrainan tukemiseen. [Anne Kalmari: Ei ole! — Markus Lohi: Veronalennus!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

14.28 **Timo Heinonen kok:** Arvoisa puhemies! Ymmärrän, että keskustalla on edelleen tuskaa viime vaalikauden rahaa on -politiikasta, mutta tänään me puhumme kotimaisesta ruuantuotannosta. Oli muuten mielenkiintoista kuulla, kuinka MTK:n riveistä todettiin, että tämä pääministeri Petteri Orpon hallitus on historian maatalousmyönteisin hallitus. [Välihuutoja] Se on kova viesti sieltä maanviljelijöiden keskusjärjestön riveistä ja tunnustus tälle. [Anne Kalmarin välihuuto] — Ja ymmärrän, että edustaja Kalmari ei malta kuunnella ja olla hiljaa silloin, kun muut puhuvat, sillä omatunto kolkuttaa pahalla tavalla. — Jos homma olisi hoidettu — siellä oli maatalousministeri Kurvista ja kumppaneita, kaikki jäi tekemättä — [Anne Kalmari: Ei jäänyt] niin silloin tilanne olisi tietysti toisen näköinen.

Venäjän hyökkäyssotaa on nyt käyty viidettä vuotta täysimittaisena valloitusotana. Toistakymmentä vuotta Venäjä on hyökännyt, ja tämä on näkynyt merkittäväällä tavalla energiakustannuksissa. Nyt sitten tuoreimpana Lähi-idän tapahtumat, Hormuzinsalmi, josta täällä on puhuttu. Edustaja Hemmilä esimerkiksi tuossa alussa nosti esille juuri sen, miksi tässä pääministeri Petteri Orpon hallitus nyt toimii.

Kotimainen ruuantuotanto on totta kai ruuan puhtauskysymys, se on ruuan laatuksymys, se on työllisyyskysymys, mutta se on myös huoltovarmuuskysymys, ja olen tyytyväinen, että tällä hetkellä tässä salissa käytännössä lähes kaikki tämän tunnustavat ja tunnistavat, että näin se on, ja sen eteen pitää tehdä toimia. Välillä tuntuu siltä, että osalle sähkö tulee edelleen pistorasiasta ja maito purkista, mutta kyllä ne tulevat sieltä maaseudulta suurin osa, ja näin ollen meidän pitää huolehtia siitä omasta ruuantuotannosta.

Olen tyytyväinen siihen, että pääministeri Petteri Orpon hallitus ja maatalousministeri Sari Essayah toivat tämän lisätalousarvion täydennyksen kiireellisenä eduskuntaan. Tänään verojaosto on puheenjohtaja Janne Heikkisen johdolla tämän jo aamukokouksessaan käsitellyt ja valtiovarainvaliokunta edustaja Lohen johdolla sitten päivän ylimääräisessä kokouksessaan. Näin halusimme varmistaa sen, että tämä maksatus saadaan liikkeelle nyt eikä vasta vuoden päästä, eli nyt kun vielä verotukset ovat auki, niin tämä saadaan eduskunnassa hoidettua maaliin. [Juha Mäenpää: Onko demarit samaa mieltä?]

Energiaveron lisäpalautus on neljä senttiä litralta kevytpolttoöljyssä, ja en oikein ymmärtänyt — kun olen ymmärtänyt, että edustaja Kalmari maatalouden tuntee — kun edustaja Kalmari sanoi, että tämä on oikean suuntainen. [Anne Kalmarin välihuuto] Tämä on, edustaja Kalmari, maksimi, minkä EU mahdollistaa. Tämä on maksimi, minkä EU mahdollistaa, ja me otamme nyt tämän hallituksen toimesta tämän maksimin käyttöön. Eli

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

tuki on EU:n sallimassa maksimissa. Tähän käytämme tuon 20 miljoonaa: 10 miljoonaa tänä vuonna ja 10 miljoonaa ensi vuonna.

Mutta on totta, että meillä on kotimaisessa ruuantuotannossa pitkään jatkunut kannattavuusongelma, ja itse ainakin näen sen niin, että ei sitä ratkaista pelkästään tukipaketeilla tai tämäntyyppisilläkään tuilla vaan se ratkaistaan ennen muuta markkinoilla, ja siksi olen tyytyväinen, että tämä nykyhallitus esimerkiksi elintarvikelain uudistuksen vei maaliin. Se jäi ministeri Kurviselta hoitamatta. Sitten Finnveran takausvastuut laajennettiin myös maatalouteen. Ei sitäkään keskusta hoitanut silloin, kun oli maataloudesta vastaavana ministerinä, ja taitaa olla, että meidän historiastakin valtaosan ovat keskustaministerit tätä sektoria hoitaneet. Ja kun täällä edelleen keskustasta vastustettiin yhteisöveron alentamista, niin kyllä sekin avittaa meidän kotimaista maataloutta ja maa- ja metsätaloustoimijoita. Eli en oikein ymmärrä tätä kritiikkiä, jota sieltä kuuluu.

Arvoisa puhemies! Pidän erittäin tervetulleena, että tässä hallitus toimii ripeästi ja myös eduskunta on osoittanut sen, että kun on aika toimia, tarve toimia, niin talosta löytyy yhteistä tahtoa asiat viedä reippaasti maaliin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 14.33.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 15.25.

Puhemies Jussi Halla-aho: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 4 käsittelyä. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

15.25 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa puhemies! Käsittelyssä on hyvin tärkeä lisätalousarvion täydentäminen. Esityksen myötä päätetään kymmenen miljoonan euron lisämääräraha maatalouden energiaveron tilapäiseen lisäpalautukseen.

Suomessa ruoka ei synny kauppojen hyllylle itsestään. Sen taustalla ovat maatilat ja viljelijät, jotka tekevät työtä vuoden jokaisena päivänä. Viime vuosina alkutuottajat ovat joutuneet kantamaan merkittävää kustannusrasitetta muun muassa energian hinnannousun vuoksi. Siksi on oikein, että valtio helpottaa tilannetta palauttamalla osan näistä kustannuksista niille toimijoille, jotka huolehtivat suomalaisen ruuan tuotannosta. Tällä esityksellä energiaveron lisäpalautus maksetaan vuoden 2026 aikana ammattimaisille maataloudenharjoittajille ja vesiviljelijöille vuoden 2025 toteutuneen polttoöljyn kulutuksen perusteella.

Kyse on käytännöllisestä ja kohdennetusta tavasta auttaa niitä toimijoita, joille energiakustannukset ovat merkittävä osa tuotannon kustannusrakennetta. Maataloudessa on kyse Suomen huoltovarmuudesta ja ruokaturvasta. Viime vuosien kriisit ovat osoittaneet, ettei ruuan saatavuutta voida pitää itsestäänselvyytenä. Poikkeusoloissa jokainen maa joutuu ensisijaisesti huolehtimaan omasta väestöstään. Siksi on välttämätöntä, että Suomessa on kannattavaa maataloutta ja vahva alkutuotanto myös

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

tulevaisuudessa. Jos tuotanto ajetaan alas tai kannattavuus heikkenee liikaa, menetettyä tuotantokapasiteettia ei rakenneta takaisin hetkessä. Huoltovarmuus syntyy siitä, että Suomessa on viljelijöitä, jotka kylvävät pellot, korjaavat sadon ja pitävät kotimaisen elintarviketuotannon käynnissä. Se syntyy siitä, että kotimainen ruoka tuotetaan täällä Suomessa, suomalaisilla tiloilla. Siksi alkutuotannon toimintaedellytyksistä huolehtiminen on myös turvallisuuspolitiikkaa.

Arvoisa puhemies! Hallitusohjelmassa linjattiin, että tämä hallitus ei omilla toimillaan nosta alkutuottajien kustannuksia. Tästä linjasta on pidetty kiinni. Nyt käsittelyssä oleva esitys on konkreettinen osoitus siitä, että hallitus tunnistaa alkutuotannon merkityksen ja on valmis tukemaan sen kilpailukykyä vaikeassa toimintaympäristössä. Samalla hallitus on vihdoin saanut läpi elintarvikemarkkinalain uudistuksen, jonka tavoitteena on vahvistaa alkutuottajan asemaa elintarviketjetjussa. On tärkeää, että ruuantuotannosta saatava tulo jakautuu nykyistä oikeudenmukaisemmin koko ketjussa ja että suomalaisen maatalousyrittäjän työstä maksetaan asianmukainen korvaus.

Tämän lisämäärärahan hyväksyminen tukee suomalaista ruuantuotantoa, vahvistaa huoltovarmuutta ja auttaa pitämään kotimaisen ruuantuotannon Suomessa. Näistä syistä kannatan lämpimästi esitystä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

15.29 Anne Kalmari kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä esitys energiaveron palauttamiseksi kevyen polttoöljyn osalta on ihan hyvä esitys, mutta vähän huvittaakin se, miten suuri hehkus tältä 10 miljoonan euron palautuksesta on, kun ottaa huomioon sen, että silloin edellisellä kaudella viljelijöille kohdistunut kustannuskriisi oli pienempi kuin nyt, ja silloin teimme 400 miljoonan euron kriisipaketin. Tämäkin on toki jo toinen kevyen polttoaineen veron palautus, ja tämä nykyinen on neljä senttiä litra, eli 5 000 litralla se tarkoittaa 200 euroa ja 10 000 litralla 400 euroa.

Mutta kerrataanpa, mitä edellisellä hallituskaudella tehtiin.

Oli 300 miljoonan euron kriisipaketti ruuantuotannolle. Se sisälsi maatalouden tuotantorakennusten kiinteistöveron määräaikaisen alennuksen, energiaveron palautuksia, jotka olivat huomattavasti suurempia, ja kohdistuivat myös sähköön. Itse asiassa sähkö olisi nykyin erittäin tärkeä elementti, koska koskaan Suomen historiassa ei ole ollut niin kallista pörssisähköä kuin mitä oli tammi—helmikuussa. Siihen edellisen kauden pakettiin sisältyi varainsiirtoveron poisto maatalan yhtiöittämisen yhteydessä ja viiden prosentin yrittäjävähennys. Eli kun täällä hehkutettiin yhteisöveron alennusta, niin silloin tuli viiden prosentin yrittäjävähennys verotukseen. Sähkökustannusten tuki: EU:n kriisirahoitusta hyödynnettiin erilaisiin kriisivälineisiin, maataloustukien maksatusta aikaistettiin ja Makeraa pääomitettiin. Ymmärrän valtion taloudellisen tilanteen nyt ja ymmärrän senkin, että tämän mittaluokan kädenojennukseen ei ehkä ole mahdollisuutta, mutta ehkä sellainen ylenpalttinen hehuttaminen tältä paketilta kannattaisi jättää pois, mutta on erittäin hyvä, että tämä toimi tehtiin.

Edustaja Viitanen istunnossa totesi, että tämä kohdistuu täysin väärin. Itse asiassa otetaanpa esimerkiksi luomuviljelijät, mitä Pia Viitanen on monesti täällä istunnossa hehkuttanut. Heiltä menee huomattavasti enemmän polttoainetta peltotöihin kuin tavanomaiselta viljelijältä, [Pertti Hemmilä: Se pitää paikkansa!] koska käyntikertoja siellä samalla hehtaarilla on paljon useammin. Meillä ei ole todellakaan korvaavia menetelmiä

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

pellolle, traktoreita, jotka toimisivat sähköllä tai vedyllä. Nämä ovat pitkällä tulevaisuudessa.

Mutta sen sijaan vähän annan pyyhkeitä tälle hallitukselle siitä, että biokaasun käyttö maataloilla vaikeutui sen takia, että sen todentaminen tuli erittäin haasteelliseksi. Tiedän, että varmasti isot energiayhtiöt ovat olleet lobbaamassa, mutta olisi ollut hyvä, että hallitus olisi pystynyt silti pysymään selkä suorana ja tekemään sellaista politiikkaa, joka mahdollistaisi biokaasun käyttöä paremmin. Esimerkiksi Ruotsissa on huomattavasti kevyempi byrokratia biokaasussa, ja meidän ei olisi ollut pakko lähteä tämäntyyppiseen toimeen. Itse asiassa kollegan kanssa laskettiin, että neljä biokaasulle epäedullista päätöstä on tehty tällä hallituskaudella.

Toivoisinkin, että seuraava hallitus pystyisi näitä korjaamaan, vetämään kaikki suomalaiset pois sieltä erilaisesta byrokratiaviidakosta ja sen lisäksi biokaasun osalta mahdollistamaan biokaasutraktoreitten liikennekäytön. Onhan se aika surullista, että Valtra kyllä tekee biokaasutraktoreita, mutta niitä ei myydä Suomeen. [Eveliina Heinäluoma pyytää vastauspuheenvuoroa]

Puhemies Jussi Halla-aho: Vastauspuheenvuoro, edustaja Heinäluoma, olkaa hyvä.

15.34 **Eveliina Heinäluoma sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kiitos puheenvuorosta. — Haluan sen verran edustaja Kalmarille kommentoida, kun hän siteerasi täällä edustaja Pia Viitasen puheenvuoroa, että se, mitä Viitanen sanoi ja tarkoitti, oli se, että tämä paketti on tietysti viljelijöille tässä kustannustilanteessa tärkeä, mutta totta kai se on selvää, että tässä on kyse myöskin fossiilisista polttoaineista, ja tätä rahaa käytetään nyt näiden fossiilisten polttoaineiden käytön jatkamiseen ja tukemiseen. Samaan aikaan hallitus jättää tekemättä tähän vihreään siirtymään liittyvät panostukset. Jos hallitus olisi aikaisemmin tällä kaudella ohjannut tukea kohti tätä vihreää siirtymää, niin se muodostaisi paremman tilanteen myöskin tälle tarvittavalle tuelle. Nyt valitettavasti tämä hallitus on jättänyt nämä tärkeät ilmastotoimet tekemättä, ja siltä osin edustaja Viitanen esitti tässä hallitukselle kritiikkiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Vastauspuheenvuoro, edustaja Kalmari, sitten menemme listalle.

15.35 **Anne Kalmari kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tämän selityksen kyllä nyt hyväksyn, niin kuin totesin, että biokaasun osalta tämä hallitus on nyt mennyt taaksepäin. Itse asiassa olin silloin edellistä hallitusohjelmaa kirjoitettaessa vastaamassa nimenomaan näistä biokaasuosioista ja silloin sanoin, että jos ei näillä päätöksillä biokaasun tuotanto lähde Suomessa käyntiin, niin ei sitten koskaan. Mutta on vähän harmillista, että osa näistä hankkeista vähän senkin takia nyt sitten on hyytynyt, kun sinne on lisää byrokratiaa tullut.

Mutta summa summarum: hyvä, että myös SDP potentiaalisesti kannattaa sitä, että suomalaista viljelijää tuetaan, ja toivon, että myös heidän vaihtoehtoisessa budjetissaan tämä on huomioitu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mäenpää poissa. — Edustaja Päivi Räsänen, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

15.36 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Täällä moni puhuja on iloinnut siitä, että tässä esityksessä maatalouden energiaveron tilapäiseen lisäpalautukseen ehdotetaan nyt kymmentä miljoonaa euroa, mikä on tärkeä toimenpide ajatellen kotimaista ruuantuotantoa ja myös ihan huoltovarmuutta. Tämä palautus maksetaan ammattimaisille maatalouden harjoittajille ja myös vesiviljelijöille viime vuoden polttoöljyn kulutusmäärän perusteella tämän vuoden aikana. Tällä toimella helpotetaan maatalojen kustannuspaineita, vahvistetaan kannattavuutta ja turvataan kotimaisen ruuantuotannon tulevaisuutta. Viljelijät voivat odottaa nyt näitä tukimaksuja maksettaviksi automaattisesti Verohallinnon toimesta mahdollisimman pian lain tultua voimaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lohi poissa. — Edustaja Hemmilä, olkaa hyvä.

15.37 Pertti Hemmilä kok: Arvoisa puhemies! Pyysin tämän puheenvuoron, kun kuuntelin tuossa keskustan edustajien aika räväköitä arvostelupuheenvuoroja koskien tätä energiaveron palautusta. Se on kuitenkin kymmenen miljoonaa euroa valtion budjetissa kaiken kaikkiaan, vaikkakin litrakohtainen merkitys on aika pieni, eli se neljä senttiä litra.

Olisin muistuttanut keskustalaisia, joita ei nyt näy kyllä salissa — no, siellä takapenkissä istuu sentään edustaja Kontu — siitä, että viime kaudella keskustan toimiessa maatalouspolitiikan johtavana puolueena tässä maassa tehtiin aika isoja virheitä muun muassa huoltovarmuuden kannalta. Yksi pahimpia virheitä oli se, että vielä vuoden 2022 alussa nimenomaan keskustan toimiessa hallituksessa ja keskustalaisen maa- ja metsätalousministerin päätöksillä maksettiin turvetuotantokoneiden romuttamisesta 30 miljoonaa euroa [Juho Eerola: Oho!] — 30 miljoonaa euroa maksettiin turvetuotantokoneiden romuttamisesta. [Kaisa Garedeu: Käsittämätöntä!]

Elettiin sitä aikaa, kun jo oli näköpiirissä, että jotain saattaa tapahtua tuolla Ukrainassa. Siellähän alkoi tapahtua sitten 24. päivä helmikuuta, niin kuin hyvin muistamme. Muistan, kun kotisohvalta lähetin silloiselle maa- ja metsätalousministeri Jari Lepälle viestin, että älkää nyt ihmeessä maksako turvetuotantokoneiden romuttamisesta tuollaisia summia, mutta niin ne vaan on romutettu, ja nyt on aika lailla turha itkeä sitten enää niitten varmuusvarastojen perään. Nythän kuitenkin tämä hallitus tietysti, niin kuin tiedetään, on panostanut nimenomaan energian varmuusvarastointiin, ja sehän koskee sitten tietysti turpeen tuotantoa.

Vielä haluan tässä mainita, kun edustaja Kalmari — valitettavasti hänkin jo poistui salista — käytti puheenvuoron, missä hän totesi, että luomutuotannossa tätä energiaa eli polttoöljyä käytetään huomattavasti enemmän kuin tavanomaisessa. Se pitää paikkansa. Jos luomutuotantoa verrataan esimerkiksi suorakylvötekniikalla tuotantoon, niin polttoöljymäärä, mitä kuluu, on varmasti ehkä peltoviljelyssä jopa lähes kolminkertainen, mutta glyfosaatteja elikkä myrkkijä ei sitten kulu lainkaan.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

15.40 Heikki Autto kok: Arvoisa puhemies! Onpa mukava kuulla eduskunnassa näitä edustaja Hemmilän asiantuntevia puheenvuoroja. Hän todella tuntee Suomen maaseutuelinkeinot, niin viljelyksen kuin vaikkapa metsätalouden, ja on todella tärkeää, että tätä asiantuntemusta nyt myös näillä valtiopäivillä jälleen saamme täällä hyödyntää.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

Itsekin haluan todeta nimenomaan tästä samasta temasta, eli kun tässä tätä energiaveron palautusta käsitellään, niin miten Suomessa voisimme olla vähemmän riippuvaisia suhteessa näihin maailmanmarkkinahintojen heilahteluihin, joihin väistämättä aina törmäämme, kun sodat riehuvat alueilla, jotka ovat energiantuotannon kannalta keskeisiä. Näin ollen oikeastaan ainoastaan tällaisen kotimaisen omavaraisuuden lisääminen on se keino, jolla ihan viime kädessä varmistamme, että meillä on paitsi niitä kotimaisia energialähteitä myös toivottavasti tulevaisuudessa kotimaisia polttoaineita.

On selvää, että se, minkä edustaja Hemmiläkin nosti esille viime vaalikauden suurena virheenä, oli se, että kotimainen turvetuotanto käytännössä ajettiin alas. Kun nyt juuri käsittelemme tätä toisen lisätalousarvion täydentämistä, niin onneksi nyt tässä itse lisätalousarviossa on tuotu hienosti esille se, että huoltovarmuuden kannalta turvetuotantoa Suomessa tarvitaan, ja sitä tämän lisätalousarvion toimenpiteillä myöskin edistetään. Mutta kyllä eduskunnan tulisi paneutua siihen, millä tavoin ihan isossa kuvassa energiapolitiikkaa voitaisiin muuttaa siihen suuntaan, että meille aukeaisi myös tulevaisuudessa mahdollisuus kotimaisten biopolttoaineiden käyttöön, jolloin siis saataisiin myös nestemäisiä polttoaineita, joita esimerkiksi näissä maatalouskoneissa käytetään ja joita nyt on tässä keskustelussa käsitelty, jotta meillä olisi kotimaista tuotantoa. Uskon, että aivan keskeinen osa tätä kokonaisuutta on se, että kotimaista turvetta hyödynnetään. Turve voi olla hyvä raaka-aine joko suoraan tällaisten nestemäisten polttoaineiden valmistukseen tai niin, että kun turvetta pystyttäisiin käyttämään yhdyskuntien lämmityksessä, sähkön ja lämmön yhteistuotannossa, niin sitten taas sieltä energiapuuta vapautuisi niin, että siitä puujakeesta voitaisiin tehdä näitä kotimaisia biopolttoaineita. Kuinka hyvänsä, niin tämä on erittäin tärkeä ulottuvuus siinä, että kaikissa tilanteissa meillä on sitten Suomessa myös nestemäisiä polttoaineita saatavilla niihin toimintoihin, joilla sitten viime kädessä varmistetaan se, että esimerkiksi viljely onnistuu ja sitä kautta sitten kansakunnalla on ruokaa myöskin seuraavana talvena.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kontu, olkaa hyvä.

15.43 Mauri Kontu kesk: Arvoisa herra puhemies! Tänään on ollut ilo kuunnella, kuinka tässä salissa arvostetaan suomalaista peruselinkeinoa, maataloutta, ja sen ympärillä tapahtuvaa huoltovarmuutta ynnä muita asioita, jotka koko Suomen kannalta ovat tärkeitä.

Ihan muutama asia tästä kymmenen miljoonan energiaveron palautuksesta: Se on kasvinviljelijälle ehkä 1—2 prosenttia polttoainekulusta ja koko kulurakenteesta alta prosentin. On hyvä asia, että tämmöinen tuki saadaan hallitukselta, kiitos siitä, mutta se ei ratkaise sitä koko ongelmaa. Se suurin ongelma on siinä, että kasvinviljelijöille maksettava tuottajahinta on liian alhainen verrattuna esimerkiksi Euroopan muihin maihin. Se on se suurin ongelma, kuinka siihen puututaan. Toivottavasti tämä uusi elintarvikemarkkinalaki, jossa hiukan siihen suuntaan viitataan, avaa tätä keskustelua ja saadaan konkretiaa siihen lisää.

Sitten semmoinen kysymys: edellinen maatalousministeri mainittiin ja häntä arvosteltiin, mutta nyt kasvinviljelijät pitivät kaksi kriisikokousta Somerolla ja siellä ei nykyistä maatalousministeriä valitettavasti näkynyt. Että tämmöinen.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaunisto, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

15.45 **Ville Kaunisto kok:** Arvoisa herra puhemies! Tässä salissa on ollut mielestäni arvokasta ja hyvää keskustelua, kun on puhuttu suomalaisen maatalouden tulevaisuudesta ja nyt todellakin maatalouden energiaveron tilapäisen lisäpalautuksen tuomisesta johtuen ennen kaikkea Lähi-idän kriisin vaikutuksista kustannusten nousuun. Täytyy sanoa, että tämän salin keskustelu on osoitus siitä, että suomalaisen maatalouden puolustaminen ja siitä puhuminen ovat kyllä monella tavalla paremman huomisen rakentamista.

Sanon tämän nyt tässä yhteydessä, että kun tulen Kouvolasta, joka on siis Suomen maatalouden suuri kaupunki, on se sitten maatilojen, viljelyalan tai tuotannon arvoon sidottua, niin onhan tämä hienoa, että me ymmärretään näitä asioita ja näitä nostetaan esiin. Toki Kouvolasta on joskus jotain muutakin, vähän ei niin hyvää nostettu esiin, niin että on pakko siinä mielessä vastata yleiseen väärinkäsitykseen.

Ehkä haluaisin myös laventaa tätä aihetta vähän siihen suuntaan kuin edustaja Auttokin: Kun puhutaan siis maailman kriiseistä, jotka vaikuttavat Suomeen, niin kyllähän me nähdään se, että itsestään huolen pitäminen maailman myrskyissä on aivan keskeistä, on sitten kyse kilpailukyvyistä tai turvallisuudesta. Nyt oli kysymyksessä Hormuzinsalmen sulkua, joka ehkä on ohi, ehkä ei ole ohi, ja sen vaikutus energian hintoihin, mutta nähdään myös lannoitteiden hintojen nousua ja lannoitteiden saatavuusongelmia esimerkiksi eteläisessä Amerikassa, millä on sitten taas vaikutuksia globaalisti niin suuresti, että Suomen on vaikea siinä tasapainoilla.

Toisaalta voimme katsoa vaikka Aasiaa. Siellä on toinen salmi, Taiwaninsalmi. Mitä Taiwaninsalmen sulkua saattaisi tarkoittaa Suomen pärjäämiselle tässä suuressa maailmassa? Kyllä se näin menee, että suomalaisten, on kyseessä sitten maatalouden, kilpailukyvyn tai teollisuuden puolesta puhuminen, asia pitää tässä salissa kyllä pitää koko ajan isosti esillä. — Kiitos.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 113/2026 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 5. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Edustaja Garedeu, olkaa hyvä.

Keskustelu

14.33 **Kaisa Garedeu ps:** Arvoisa puhemies! Kehysriihen päätöksiä laitetaan nyt vauhdilla voimaan. Tämä hallituksen esitys sisältää kolme kansalaisten arjen kannalta erittäin tärkeää lakimuutosta: Kotitalousvähennystä korotetaan tälle ja ensi vuodelle.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

Työmatkakulujen verovähennyksen omavastuu alenee tälle vuodelle. Virkistyssetelien käyttömahdollisuudet laajenevat metsästyksen ja kalastukseen, ja samalla niiden arvo nousee.

Kotitalousvähennys siis nousee tämän ja ensi vuoden ajaksi 500 eurolla 1 600 eurosta 2 100 euroon. Suomalaiset siivous-, remontti- ja hoivayrittäjät tekevät tärkeää työtä. Kotitalousvähennystä parannetaan, jotta heille saataisiin paremmin kysyntää, nyt kun suomalaisten ostovoima on onneksi alkanut kasvamaan.

Työmatkakulujen omavastuualeenus puolestaan on yksi keino kompensoida työmatkailijoille korkeita bensan hintoja. Vähennyksen omavastuuosuus laskee 900 eurosta 800 euroon. Oman kodin ja työpaikan välisistä matkakustannuksista saa siis tälle vuodelle vähentää verotuksessa nykyistä suuremman osan. Töissä käymisen on oltava kannattavaa ja autoilun kulujen pysyttävä kohtuullisina. Siksi hallitukselta on saatu jälleen tämä uusi toimenpide autoilijoiden hyväksi, sen lisäksi, että aiemmin ollaan muun muassa kohtuullistettu jakeluvaihtoehdon nousua sekä laskettu bensaveroa ja ajoneuvoveroa. Sen jakeluvaihtoehdon, senkin olisi saanut poistaa kyllä poistaa aivan kokonaan. Se on täysin ilmasto-huuhuaa-vaatimus. Siitä ei ole muuta kuin haittaa eikä mitään vaikutusta mihinkään ilmastoon, varsinkaan mitkään suomalaisten minimaaliset päästöt eivät vaikuta mihinkään globaaliin ilmastoon millään tavalla.

Kolmas tähän hallituksen esitykseen sisältyvä parannus on liikunta- ja kulttuurietuun tehtävät muutokset. Edun enimmäisarvoa korotetaan 400 eurosta 540 euroon vuodessa. Tällä huomioidaan hintojen kehitys, sillä tuen määrään ei ole koskettu kertaakaan vuoden 2009 jälkeen. Erittäin hienona asiana pidän sitä, että virkistysseteleitä saa jatkossa käyttää myös fyysistä aktiivisuutta edellyttäviin luontoharrastuksiin, siis käytännössä esimerkiksi kalastus- tai metsästysluvan hankintaan tai eräoppaiden palveluihin.

Arvoisa puhemies! Tärkeitä lakimuutoksia nämä kaikki, ja hyvä, että ne saadaan nyt voimaan ja vaikuttamaan heti tämän vuoden verotuksessa. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

14.37 Juha Hänninen kok: Arvoisa puhemies! Käsittelemme tänään esitystä tuloverolain muuttamisesta. Se sisältää kolme muutosta, joista keskeisin koskee kotitalousvähennyksen korottamista ja sääntelyn kehittämistä siten, että se tukee paremmin tavallisten ihmisten arkea. Kotitalousvähennys on monelle Suomessa tärkeä keino hankkia arjen palveluita. Se auttaa esimerkiksi ikäihmisiä asumaan kotonaan pidempään, tukee lapsiperheitä arjen keskellä ja kannustaa käyttämään laillisia palveluita. Nyt esitettävä sääntely, väliaikaiset enimmäismäärän ja vähennysprosentin korotukset, vahvistaa tätä roolia entisestään. Tämän muutoksen keskeisenä tavoitteena on vahvistaa kotitalouksien palvelukysyntää ja elvyttää rakentamisalaa. Samalla esitetään työmatkavähennyksen omavastuuosuuden väliaikaista alentamista sekä liikunta- ja kulttuuriedun enimmäismäärän korottamista arjen tarpeiden turvaamiseksi.

Arvoisa puhemies! Kotitalousvähennyksen korottaminen tarkoittaa käytännössä sitä, että yhä useampi voi hyödyntää vähennystä ja sen taloudellinen merkitys kasvaa. Tämä keventää suoraan kotitalouksien kustannuksia tässä vaikeassa ajassa. Samalla se parantaa ostovoimaa tilanteessa, jossa monien perheiden talous on ollut tiukilla. Siksi kyse ei ole vain yksittäisestä veromuutoksesta vaan konkreettisesta tavasta helpottaa ihmisten arkea.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

Kun arjen palvelut ovat paremmin saavutettavissa, se tukee jaksamista, hyvinvointia sekä työn ja perheen yhteensovittamista.

Arvoisa puhemies! Kotitalousvähennyksen korottamisella on myös laajempia vaikutuksia. Se lisää kysyntää palveluille ja tukee työllisyyttä erityisesti pienissä yrityksissä. Samalla se torjuu harmaata taloutta, koska palveluja ostetaan virallisten kanavien kautta. Siksi on hyvä, että tämä pitkäaikainen tavoite on vihdoinkin saatu esitykseksi ja etenee. Esityksen muut tuloverolain muutokset tukevat samaa tavoitetta. Tavoitteemme on tehdä verotuksesta selkeämpää, oikeudenmukaisempaa ja paremmin arjen tilanteisiin vastaavaa. Kun sääntely on ymmärrettävää ja ennakoitavaa, se lisää luottamusta järjestelmään.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys on hyvä esimerkki siitä, miten veropolitiikalla voidaan vaikuttaa suoraan ihmisten arkeen. Se tuo helpotusta kotitalouksille, tukee työtä ja yrittäjyyttä sekä vahvistaa reilua kilpailua. Siksi esityksessä on lopulta kyse turvallisen arjen takaamisesta. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Pauli Kiuru, olkaa hyvä.

14.41 Pauli Kiuru kok: Arvoisa puhemies! Tuloverolain muutoksilla korotetaan määräaikaisesti kotitalousvähennystä, parannetaan matkakuluvähennystä ja nostetaan verovapaan liikunta- ja kulttuuriedun enimmäismäärää.

Kotitalousvähennyksen korotus tekee arjessa tarvittavan avun ostamisesta edullisempaa. Sitä kannattaa hyödyntää esimerkiksi kotona tehtävän siivouksen, remonttien ja fysioterapian ostamisessa. Kotitalousvähennyksen korotus lisää palveluiden kysyntää. Se tukee erityisesti pieniä yrityksiä ja rakennusalaa. Kotitalousvähennystä koskeva muutos tulee voimaan takautuvasti jo vuoden 2026 alusta ja on voimassa vuoden 2027 loppuun asti. Nyt kannattaa siis teettää esimerkiksi remonteja ja piha- ja puutarhatöitä.

Työnantajan tarjoaman verovapaan omaehtoisen liikunta- ja kulttuuriedun enimmäismäärä nousee puolestaan 400 eurosta 540 euroon. Jatkossa liikuntaedun piiriin voidaan sisällyttää myös fyysistä aktiivisuutta edellyttäviä luontoharrastuksia, kuten kalastukseen ja metsästyksen liittyviä palveluja. Korotus tukee kulttuuri-, urheilu-, tapahtuma- ja eräalan yrittäjiä.

Talouden kasvu on käynnistymässä, ja näillä päätöksillä annetaan lisää vauhtia taloudellisen toimeliaisuuden paranemiselle. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Jari Koskela, olkaa hyvä.

14.43 Jari Koskela ps: Arvoisa herra puhemies! Lisää kotitalousvähennyksestä: Kotitalousvähennyksen määräaikainen korotus on juuri tähän suhdannetilanteeseen sopiva toimi. Rakentaminen on ollut pitkään vaikeuksissa, kotitalouksien palvelukysyntä on heikentynyt ja monet remontit sekä muut hankinnat ovat jääneet odottamaan. Nyt kotitalousvähennyksen enimmäismäärä nostetaan vuosiksi 26—27 sinne 2 100 euroon. Samalla yritykselle maksetusta työkorvauksesta tehtävä vähennys nousee 40 prosenttiin ja palkasta tehtävä vähennys 15 prosenttiin. Korotus helpottaa remonti-, siivous-, hoiva- ja muiden kotitalouspalvelujen ostamista. Samalla se tukee suomalaisia pienyrityksiä,

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

rakennusala ja palvelualojen työllisyyttä. Parhaimmillaan se kannustaa kotitalouksia toteuttamaan hankintoja, jotka muuten jäisivät tekemättä tai siirtyisivät myöhemmäksi.

Arvoisa herra puhemies! On kuitenkin tärkeää muistaa tässäkin tilanteessa julkisen talouden vaikea tilanne. Kotitalousvähennys on tärkeä ja myös hyödyllinen osa verojärjestelmää, mutta sekään ei voi olla täysin sopeutustoimien ulkopuolella. Hallitus leikkasi kotitalousvähennystä vuoden 2025 alusta osana välttämätöntä julkisen talouden tasapainottamista. Nyt tätä aiempaa leikkausta ei peruta. Aiemmin päätetty alempi perustaso säilyy voimassa, kyse onkin vain määräaikaisesta korotuksesta vuosille 26 ja 27. Enimmäismäärää ei palauteta vanhalle 2 250 euron tasolle, vaan se nostetaan maltillisemmin 2 100 euroon. Myös 150 euron omavastuu säilyy ennallaan.

Tässä ei siis palata vanhaan eikä luovuta julkisen talouden sopeuttamisesta. Kyse on tarkasti rajatusta suhdannetoimesta, jolla vastataan rakentamisen vaikeuksiin ja kotitalouksien heikkoon palvelukysyntään. Samaan aikaan lisätalousarviossa on myönnetty määräraha taloyhtiöiden energiaremonttien vauhdittamiseen.

Taloudesta on viime aikoina kuulunut positiivisia uutisia, joten tällaiset määräaikaiset ja myös kohdennetut toimet ovat enemmän kuin paikallaan. — Kiitoksia.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

14.46 **Pia Viitanen sd:** Arvoisa herra puhemies! Todellakin tässä esityksessä parannetaan kotitalousvähennystä väliaikaisesti, niin ikään parannetaan työmatkavähennystä sekä korotetaan työnantajan tarjoamien liikunta- ja kulttuurietujen enimmäismääriä. Täytyy sanoa, että minä kyllä kannatan, puhemies, näitä esityksiä. [Oikealta: No hyvä!] — Eikö niin, että hyvä näin? Minä kannatan todellakin näitä esityksiä. — Täytyy sanoa, että on ihan ilahduttavaa, että hallitus on tässä tullut SDP:n linjoille. Nimittäin meidän olemme tässä jo siitä asti, kun hallitus leikkasi kotitalousvähennystä, esittäneet sen parantamista, perustelleet sitä muun muassa sillä, että naisvaltaisia yrityksiä voidaan tukea tätä kautta hoiva- ja hoito- sekä siivousavun kanssa, ja sitten tietenkin siinä on myös tämä rakennus- ja remonttipuoli olemassa. Samoin tämä työmatkavähennys: hallitushan heti ensi töikseen sitä leikkasi viime kauden tasosta, ja esitimme tässä matkan varrella ja kolmen vuoden ajan tämänkin osalta, että tätä voisi parantaa, ja hyvä — voiko tässä nyt sanoa, että parempi myöhään kuin ei milloinkaan? — että olette tulleet sitten SDP:n linjoille. Silloin kun olemme tässä matkan varrella eri vuosina esittäneet näitä asioita, kotitalousvähennystä, työmatkavähennystä, niin hallituksen riveistä on kyllä raivokkaasti vastustettu näitä SDP:n esityksiä ja kerrottu, että ei nyt tarvita tällaisia, ja taas kerran huonoja esityksiä, SDP:llä ei ole vaihtoehtoja, mutta nyt sitten parista näistä vaihtoehtoista on hallituskin ottanut kopin, ja hyvä niin.

Haluan sanoa henkilökohtaisesti tähän, että mielestäni myös tämän kulttuuri- ja liikuntaedun parantaminen on äärimmäisen hyvä toimenpide. Se lisää paitsi fyysistä myös henkistä huoltovarmuutta näinä päivinä, ja uskon, että sillä voidaan myös saada aikaan tietynlaista työllisyyttä, koska kuitenkin liikunta-alan yrittäjät, kulttuurialan toimijat voivat sitä kautta sitten saada lisää asiakkaita, ja tätä kautta voi myös taloudelle olla tästä ihan hyvää seurausta.

Puhemies, vielä ehkä yksi asia tästä kotitalousvähennyksestä. Tämä on vähän sellainen oma lempilapseni, josta olen kyllä pitkään puhunut: Kun puhutaan nyt tässäkin yhteydessä, että kotitalousvähennyksen kautta näitä remonteja tuetaan, hyvä niin, niin olen jo pitkään

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

pohtinut, ja olemme SDP:nkin vaihtoehtobudjeteissa nostaneet esiin, että voisi olla järkevää myös laajentaa tätä kotitalousvähennystä asunto-osakeyhtiöiden remonteihin. Nimittäin tällä hetkellä omakotitaloihin voi tehdä kotitalousvähennyksellä laajempia remonteja, mutta asunto-osakeyhtiöihin eli kerros- ja rivitaloihin tyypillisesti tätä samaa vähennystä ei voida käyttää. Siksi jätän nyt tällaisen ajatuksen jyvän vielä sinne hallituksen riveihin, josko sitten tätä kotitalousvähennystä paitsi nyt parannetaan, niin voitaisiin tulevaisuudessa myös laajentaa. — Kiitoksia, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Ledamot Löfström, varsågod.

14.49 **Mats Löfström r:** Ärade herr talman! Det här lagförslaget betyder ändringar i inkomstskattelagen. Dessa förändringar tillämpas i beskattningen redan för år 2026 och är viktiga för finländska och åländska hushåll. Det är en mycket viktig helhet.

Hushållsavdragets maximibelopp och avdragsprocenter höjs för åren 2026 och 2027. Maximibeloppet höjs till 2 100 euro för hushållsavdraget och avdragsprocenten för arbete köpt av företag höjs till 40 procent från dagens 35 procent och dessutom 15 procent avdrag för lönen. Det här är mycket bra insatser för att öka den ekonomiska aktiviteten, stöda sysselsättningen och företagandet samt minska den grå ekonomin. Det här är pengar som nästan alltid stannar i det lokala samhället och bidrar till den lokala sysselsättningen på orten och som stöder många hushåll att göra renoveringar eller använda andra tjänster som är viktiga. Så här är det i alla fall på Åland.

Den här ändringen kommer att ha stor betydelse för åländska hushåll. Vi har många småföretag som erbjuder tjänster, och det jag tror och hoppas är att många hushåll också kommer att utnyttja det ökade avdraget samtidigt som det stöder ökad sysselsättning och småföretagare, som i vissa branscher haft det tufft en längre tid. Den här höjningen av hushållsavdraget bör också göras permanent.

Ärade talman! Dessutom indexjusteras maximibeloppet för den skattefria motions- och kulturförmånen som arbetsgivare erbjuder arbetstagare. Den höjs till 540 euro från dagens 400 euro. Förmånen utvidgas att gälla också friluftsliv, som fiske och jakt. Det här är positivt för människors fysiska och psykiska välmående samt för kultursektorn. Ett fysiskt och psykiskt välmående ökar folkhälsan och minskar dessutom kostnaderna för sjukvården, då det kan förebygga sjukdomar.

Till sist innehåller lagförslaget sänkningen av självriskan för resekostnadsavdraget som man kom överens om i budgetförhandlingarna. Avdraget höjs med 100 euro till 800 euro för år 2026, vilket betyder att alla anställda som behöver använda egen bil för att komma till jobbet och som nu har påverkats av de kraftigt ökade bensinpriserna som stängningen av Hormuzundet inneburit kommer att få 100 euro mer i handen för det här årets kostnader för arbetspendling. Det här har en konkret betydelse för hushållen.

Arvoisa herra puhemies! Tämä lakiesitys merkitsee muutoksia tuloverolakiin. Näitä muutoksia sovelletaan verotuksessa jo verovuodesta 2026 alkaen. Kotitalousvähennyksen enimmäismäärää ja vähennysprosenttia korotetaan vuosiksi 2026 ja 2027. Nämä ovat erittäin hyviä toimia taloudellisen aktiivisuuden lisäämiseksi, työllisyyden ja yrittäjyyden tukemiseksi sekä harmaan talouden vähentämiseksi. Kyse on rahasta, joka usein jää paikalliseen yhteisöön, edistää paikallista työllisyyttä ja auttaa monia kotitalouksia toteuttamaan remonteja ja hankkimaan muita palveluja. Tärkeä esitys.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

14.52 **Lauri Lyly sd:** Arvoisa puhemies! Tämä hallituksen esitys tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta on ihan asiallinen ja hyvä esitys, mutta kun muistetaan, mistä tässä on tultu, niin ensinnäkin kotitalousvähennys oli 2 250 euroa vuonna 23 ja se pudotettiin siitä 1 600 euroon ja nyt palautettiin 2 100 euroon ja vähän rajoja muutettiin, mutta ei palautettu siihen tasoon, mikä se oli aikoinaan. Nämä perusteet, juuri niin kuin täällä on tullut esiin, että sillä halutaan edesauttaa kotimaista kysyntää ja perheitten mahdollisuuksia ostaa tiettyjä palveluja ja ehkäistä harmaata taloutta, ovat juuri näitä asioita, mistä oppositio on tässä koko ajan puhunut, ja nyt hallitus onneksi on ne kuunnellut, mutta ei palauttanut sitä siihen määräänsä, mikä se oli 23 ja 24:kin vielä. Eli tässä mielessä vedetään takaisin sitä leikkausta, mikä aikaisemmin tehtiin, ja olisi ollut hyvä, että se olisi ollut voimassa tässä koko ajan, koska työllisyystilanne on koko ajan ollut erittäin erittäin huono. Tässä mielessä tämä on semmoinen asia, ja onneksi nyt vihdosta viimein tätä korjataan.

Arvoisa puhemies! Tämä toinen esitys koskee työmatkakuluvähennystä, jolla omavastuuta alennettaisiin väliaikaisesti 800 euroon, ja siinäkin kannattaa muistaa se, että vuonna 2023 se alaraja oli 750 euroa ja yläraja 8 400 euroa. Nyt sitä alarajaa, 900, pudotettiin 800 euroon ja sitten yläraja pysyy edelleen 7 000 eurossa. Olisi ollut aika kohtuullista, että näitä pidempiä työmatkoja ja työn perässä liikkumista olisi tuettu ja nostettu tätä ylärajaa ylemmäs tästä 7 000:sta, sellaiseksi kuin se oli aikoinaan 2023. Tässä mielessä työn perässä liikkumista olisi kannustettu ja sen työn vastaanottamista vähän pitemmältä. Nämä olisivat olleet oikeita toimia, mutta kun näitäkin rajoja leikattiin silloin alussa ja nyt palautetaan yhdellä sadalla eurolla tuota alarajaa, niin käytännössä viedään asioita takaisinpäin siitä, miten ne olisi pitänyt viedä.

Arvoisa puhemies! Sitten tämä liikunta- ja kulttuurisetelin enimmäismäärän nosto 540 euroon: Totta on, että se on vuodesta 2009 saakka ollut samalla 400 euron tasolla, ja nyt se on niin kuin inflaatiotarkistettu ja nostettu siihen 540 euroon, ja sitä myös on laajennettu koskemaan luonto-, kalastus- ja metsästystoimintaa. Tässä mielessä tämä on aiheellinen korjaus, ja tähän on pysyvä muutos siihen. Nämä kaksi muuta ovat väliaikaisempia muutoksia ja kestävät vain tietyn ajan.

Eli olisi kannattanut kuunnella jo aikaisemmin, näillä hyvillä perusteilla, mitä täältä nyt on tuotu näitten vaikutuksista, kotitalousvähennyksen ja erityisesti tämän matkakuluvähennyksen osalta niitä viestejä, mitä oppositiosta tuli, ja tämä ylärajan nosto olisi huomioitava tässä matkakuluvähennyksessä.

Arvoisa puhemies! Edustaja Viitanen puhui myös kotitalousvähennyksen laajentamisesta siihen suuntaan, että asuntoyhtiöissä voisi sitä myöskin käyttää. Se kannattaisi ottaa valikkoon, kun mennään eteenpäin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Strandman, olkaa hyvä.

14.56 **Jaana Strandman ps:** Arvoisa puhemies! Kehysriihen päätöksiä laitetaan nyt napakasti toimeen, mikä on erinomaisen hyvä asia maamme taloudellisessa tilanteessa. Hallituksen esityksessä tehdään muutoksia, jotka näkyvät tavallisten ihmisten arjessa. Kotitalousvähennystä korotetaan vuosiksi 2026 ja 2027, liikunta- ja kulttuurietua laajennetaan sekä työmatkojen matkakuluvähennyksen omavastuuta alennetaan.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärä nousee 1 600 eurosta 2 100 euroon. Samalla yritykselle maksetusta työstä saatava vähennys kasvaa ja myös palkatun työn vähennys paranee. Tämä helpottaa remonttien, siivouspalvelujen, hoivapalvelujen ja muiden kotitalouksien tarvitsemien palvelujen ostamista. Kotitalousvähennys tulee voimaan kuluvana vuonna takautuvasti, ja sitä voi hyödyntää myös vuonna 2027. Rakennusala on ollut pitkään vaikeuksissa. Moni yritys ja yrittäjä on joutunut odottamaan töitä, ja kotitaloudet ovat siirtäneet remontteja myöhemmäksi. Korotettu kotitalousvähennys kannustaa tilaamaan työtä juuri nyt, kun talous tarvitsee lisäkysyntää. Kotitalousvähennystä ei palauteta aikaisemmalle tasolle, vaan korotus koskee rajattua aikaa. Tarkoitus on tukea taloutta nykyisessä tilanteessa ja auttaa palvelualoja sekä rakentamista pääsemään vahvempaan vauhtiin.

Arvoisa puhemies! Liikunta- ja kulttuuriedun enimmäismäärä nousee 540 euroon vuodessa. Samalla etua voi käyttää aiempaa useampaan harrastukseen, kuten kalastukseen ja metsästykseseen, liittyviin palveluihin, kuten vaikkapa eräopaspalveluun. Liikunta ymmärretään usein melko kapeasti, vaikka suomalaisille luonto on tärkeä paikka liikkua ja harrastaa. Kalastus ja metsästyksen edellyttävät liikkumista, luonnontuntemusta ja aktiivista harrastamista. Ne ovat monelle elämäntapa, joka siirtyy sukupolvelta toiselle. Metsästyksellä on merkitystä myös riistakantojen hoidossa. Kalastus kuuluu Suomen vanhimpiin harrastuksiin, ja sitä harrastetaan eri puolilla maata rannikoilta sisävesille. Luontoharrastusten sisällyttäminen liikunta- ja kulttuurietuun tunnistaa paremmin suomalaiset harrastustavat ja kohtelee erilaisia liikuntamuotoja tasapuolisemmin. Näillä liikunta- ja kulttuurieduilla lisätään myös henkistä huoltovarmuutta.

Arvoisa puhemies! Työmatkojen matkakuluvähennyksen omavastuu laskee väliaikaisesti 900 eurosta 800 euroon. Monella paikkakunnalla oma auto on välttämätön työssäkäynnin vuoksi harvaan asutussa ja pitkien välimatkojen maassamme, jossa polttoaineen ja liikkumisen kustannukset vaikuttavat suoraan toimeentuloon.

Talouden kasvu on käynnistynyt, ja nämä nykyhallituksen päätökset ja toimet tukevat ja vauhdittavat tätä kasvua. Nyt kannattaa siis suomalaisten hyödyntää nämä esityksen toimet arjessaan. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalli.

15.00 **Eeva Kalli kesk:** Arvoisa puhemies! Tämä kotitalousvähennyksen ja työmatkavähennyksen määräaikainen parannus on ehdottomasti kannatettava ja tarpeellinen, samoin liikunta- ja kulttuuriedun parantaminen. Toivotan nämä esitykset tervetulleiksi ja annan niille tukeni.

On erittäin hyvä, että hallitus nyt viimein on päättänyt osin purkaa näitä päätöksiä, joilla se alkukaudesta päätti kiristää suomalaisten verotusta. Esitykset ovat siis kannatettavia, mutta harmittelen kyllä sitä, että kotitalousvähennyksen ehtoja ei nyt palauteta sille tasolle ja niille ehdoille, joilla se oli vielä vuonna 2024, mikä olisi keskustan budjettivaihtoehdossa ollut näin.

Haluan myös korostaa esitystä, jonka keskusta on tehnyt nyt moneen kertaan aiemmin, että tämä vähennys voitaisiin tuplata yksin asuvien ja yksinhuoltajien osalta. Yhden aikuisen taloudessahan esimerkiksi remonttien teettäminen ja toteuttaminen on muutoinkin vaikeampaa, kun maksajia on vain yksi, ja sitten myös kun tämän vähennyksen saa tietysti tällä hetkellä vain yksinkertaisena, niin silloin tietysti remonttien tekeminen on

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

vaikeampaa. Olisikin perusteltua, että yhden aikuisen talouksissa tämä vähennys olisi tuplat siitä, mitä yhdelle hengelle.

Haluan myös todeta tästä matkakulujen omavastuun heikennyksen osittaisesta perumisesta, että pidän hyvänä, että tätä nyt parannetaan, mutta siinäkin olisi ollut perusteltua palata sille tasolle, jolla se aiemmin oli.

Mutta kiitoksia tästä esityksestä. Tuki sille.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Keskustelu ja asian käsittely keskeytetään. Asian käsittelyä jatketaan tässä istunnossa muiden asiakohtien jälkeen.

Asian käsittely keskeytettiin kello 15.02.

Asian käsittelyä jatkettiin kello 15.48.

Puhemies Jussi Halla-aho: Nyt jatketaan aiemmin tässä täysistunnossa keskeytetyn asiakohdan 5 käsittelyä. — Keskustelu jatkuu. Edustaja Heinäluoma, olkaa hyvä.

15.48 **Eveliina Heinäluoma sd:** Arvoisa puhemies! Tässähän tosiaan hallitus esittää korotuksia niin tähän kotitalousvähennykseen, työmatkaetuun kuin myös kulttuuri- ja liikuntaetuun, ja tervehdin kyllä tätä esitystä ilolla. Nämä päätökset toteutuessaan tukevat kotimaista kysyntää ja myöskin sitä kautta meidän työllisyyden kohentumista. Mutta tietysti sitten samaan aikaan täytyy todeta, että onhan tämä valitettavan poukkoilevaa päätöksentekoa hallitukselta, joka aikaisemmin esimerkiksi tätä kotitalousvähennystä leikkasi. Suhdannelinnehän oli jo silloin nähtävissä, joten tässä on hukattu nyt vuosia sen osalta ja nimenomaan nämä naisvaltaiset alat, joita kotitalousvähennys erityisesti koskettaa, ovat kärsineet nyt tästä hallituksen poukkoilevuudesta ja siitä, ettei ole ymmärretty, että kotitalousvähennyksellä on tärkeä merkitys kotimaisen kysynnän ja työllisyyden tukemisessa, mutta sentään nyt viimein siis tällä esityksellä hallitus tunnustaa myöskin omat virheensä näiden aiempien leikkausten tekemisessä.

Arvoisa puhemies! Haluan myös tämän edustaja Viitasen esiin nostaman asian ottaa esiin, eli että kyllä tässä kannattaisi jatkossa pohtia kotitalousvähennyksen laajentamista asunto-osakeyhtiöihin eli erityisesti kerrostaloihin, rivitaloihin ja paritaloihin, koska varsinkin täällä kaupungissa, missä on paljon tämän mallista asumista, on aivan tarpeetonta jakaa erilaisia kotitalouksia tällä tavalla. Luulen, että tämä laajennus kyllä, niin kuin tutkimustietokin osoittaa, maksaa itse asiassa itsensä takaisin. Joten toivon, että tätä laajennusta voisi hallitus riippumatta sen väristä myöhemmin tulevana vuosina edistää.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kaunisto, olkaa hyvä.

15.50 **Ville Kaunisto kok:** Arvoisa herra puhemies! Todellakin, esityksessä korotetaan määräaikaisesti kotitalousvähennystä, ja onhan tämä äärimmäisen hienoa, että tämä asia etenee. Siis kysymys on suoraan siitä, että pystytään helpottamaan suomalaisten arkea konkreettisesti, on kyse sitten arjen avun, siivouksen, remonttien, hoivan, fysioterapian tai kotona tehtävien palvelujen ostamisesta. Kun niitä pystytään tuomaan lähemmäs ihmisen

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

ostokykä, niin mikä sen parempaa. Samalla siis tuetaan myös yritysten toimintamahdollisuuksia, ja ennen kaikkea se osuu niihin pienempiin yrityksiin, yksityisyrityksiin ja rakennusalaan ja parantaa toimintamahdollisuuksia palvelualoilla, toivottavasti myös sitä kautta työllistää.

Se, mitä itse kuitenkin haluaisin tuoda esiin, toiveen, tai on se sitten vaikka haave, niin kyllä itse unelmoin siitä, että meillä Suomessa joskus olisi sellainen yleinen verotaso — on sitten vaikka ansiotuloverotuksesta kysymys — niin alhainen, että Suomessa palveluiden ostaminen onnistuisi ilman vähennyksiä ja ihmisillä oikeasti jäisi rahaa niin paljon omasta työstään eli palkastaan käteen, että se palveluiden ostaminen onnistuisi ilman tämänkaltaisia vähennysjärjestelmiä. Me nähdään Suomessa, että tällä hetkellä ne ovat tarpeellisia, mutta ennen kaikkea pystyttäisiin Suomea rakentamaan sitä kohti, että tämä ei olisi se tapa, millä Suomessa palveluita voi ostaa.

Ehkä tähän viitaten itseäni hieman harmittaa se, että demareiden tapa nostaa tällainen yksittäinen vähennys nyt täällä nousee esiin, kun samaan aikaan he ovat siis itse esittäneet lähes koko Suomen pysäyttävää veromoukaria, että yrittäminen ei enää kannattaisi, ja sitä kautta siinä ei enää ehkä kotitalousvähennykskään olisi asiaa parantamassa. Tämä on minulle jälleen kerran siihen omaan unelmaani selkeä viesti, eli se, että me lähdetään tielle, jolla yrittämisen ja työn tekemisen verotusta korotetaan merkittävästi, on kyllä aivan ensimmäinen askel sille, että meillä ei palveluita enää pystytä ostamaan. Eli tämä on mielestäni se iso kuva, missä meidän pitäisi uskaltaa edetä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

15.53 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Meillä taloudessa näkyy lukuisia hyviä merkkejä. Se on erittäin myönteistä pitkän, vaikean taloustilanteen jälkeen, ja toivottavasti nämä merkit nyt vain vahvistuvat. Tämä on yksi hyvä lisä, piristysruiske toivottavasti siihen kotitalouksien kulutukseen, mutta sitä kautta myös laajasti näitä palveluita koteihin vieville aloille, joita tämä kotitalousvähennyksen korotus koskettaa.

Tervehdin erittäin myönteisesti sosiaalidemokraattien ehkä historiallisestikin poikkeuksellisen vahvoja myönteisiä kannanottoja kotitalousvähennystä kohtaan tässä keskustelussa. On erittäin arvokasta — tällä hetkellä vasemmistoliitosta ei ketään ole paikalla, eikä ole kuulunut, mikä on heidän kantansa — että sosiaalidemokraatit ovat tällä vaalikaudella kääntäneet takkinsa kotitalousvähennyksen osalta ja kääntyneet vahvasti kannattamaan sitä. Se on erittäin tervetullut muutos siihen, että vielä vuonna 2024 SDP itse asiassa esitti leikkausta kotitalousvähennykseen. Nyt saimme selkeän viestin, että sosiaalidemokraateille kotitalousvähennys on lähes pyhä ja siihen ei varmasti tulevaisuudessakaan sitten kosketa.

Tämä on selkeä toimenpide auttamaan ihmisten arkea. Kotitalousvähennys on kohdennettu erityisesti arjen apuun, siivoukseen, kotien pieniin remontteihin, hoivaan, fysioterapiaan ja muuhun kotona tehtävään työhön. Tämä tulee toivottavasti näkymään myös tilauskirjoissa ja sitä kautta maamme työllisyydessä myönteisellä tavalla.

Tämä muutos tulee voimaan siis takautuvasti, ja halusimme sitä silloin tuoreeltaan heti viestittää, että ei tarvitse jäädä odottamaan, ja haluan tänäänkin alleviivata sitä, että jos tätä keskustelua kuuntelee, että koska tuo parempi kotitalousvähennys tulee voimaan, niin parempi kotitalousvähennys on tullut voimaan 1.1.2026. Eli takautuvasti niistäkin toimista, joita alkuvuoden aikana on tehnyt — kylpyhuoneremonttia, keittiöremonttia,

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

fysioterapiaa, siivousta tai muuta — on oikeutettu saamaan tämän korotetun, paremman kotitalousvähennyksen. Enimmäismäärää pääministeri Petteri Orpon hallitus nostaa nyt 2 100 euroon, ja vähennysprosentti nousee 35 prosentista 40 prosenttiin. Lisäksi öljylämmityksestä luopumisen korotettu vähennys säilyy ennallaan.

Tässä käytiin hyvää keskustelua siitä, pitäisikö kotitalousvähennystä sitten laajentaa asunto-osakeyhtiöihin. Se on ihan tervetullutta pohdintaa. Tätä on käyty varmasti ainakin kymmenen vuoden ajan, ja siihen on ollut omat syyt, miksi se ei ole edennyt. Isoin syy on tietysti ollut se, että näissä kiinteistöissä ikkunat ja tämäntyyppiset ovat kuuluneet asunto-osakeyhtiöiden vastuulle, mutta nyt näyttää siltä, että yhä suuremmassa osassa Suomea itse asiassa asunto-osakeyhtiöt eivät saa enää lainaa. Silloin tämä lainanottovaade tai -tarve siirtyy asuntojen osakkaille, ja silloin voitaisiin tulla hyvin siihen tilanteeseen, että olisi ihan perusteltua tuoda ne samalle viivalle tämän kanssa, että jos asunnon omistaja joutuu teettämään niitä remontteja, jotka ennen ovat kuuluneet asunto-osakeyhtiölle, niin sanotusti enempi omana työnään tai ainakin kantamaan niistä taloudellisen vastuun suoraan henkilökohtaisella lainalla, niin silloin tämä laajennus voisi olla enemmän kuin perusteltu.

Arvoisa puhemies! Sitten tämä matkakuluvähennys — erittäin tervetullut. Sen omavastuu lasketaan nyt 900 eurosta 800 euroon. Se tulee varmasti näkymään meidän työllisyyskehityksessä. Ja sitten erittäin iso kokonaisuus tässä on liikunta- ja kulttuuripuoli, jossa nyt sitten tämä etu hyvinvointiin, harrastamiseen, liikuntaan nostetaan 400 eurosta 540 euroon. Se on ollut samalla tasolla vuodesta 2009 lähtien, ja nyt sitten lähes 20 vuoden jälkeen sitä enimmäismäärää korotetaan 400 eurosta 540 euroon. Pidän myös erittäin myönteisenä, että tämä vähennys laajennetaan koskemaan myös kalastusta ja metsästystä, ja tällä puolella se on otettu erittäin myönteisesti myös vastaan.

Kolme hienoa esitystä pääministeri Petteri Orpon hallitukselta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Lyly, olkaa hyvä.

15.58 Lauri Lyly sd: Arvoisa puhemies! Vain toteaisin tässä edustaja Kaunistolle, että meillä on jo kaikissa vaihtoehtobudjeteissa ollut esitykset siitä, miten me asioita hoidetaan, ja joka kerta on velanottoa vähemmän kuin hallituksella ja tasapaino on ollut parempi. Eli tässä lyhyt vastaus siihen. Voimme jatkaa tätä keskustelua vaikka koko illan.

Arvoisa puhemies! Tässä on vain mielenkiintoista, että tätä kotitalousvähennystä, joka oli 2 250 vuosina 23 ja 24, pudotettiin ensin 1 600 euroon ja nyt sitä pidetään suurena voittona, kun sitä palautetaan 2 100 euroon. [Timo Heinonen: Se on monelle ihmiselle iso!] — Mutta miksi te laskitte sitä? Tämä on se kysymys. Nyt sitä laskettiin juuri silloin, [Timo Heinosen välihuuto] — kuulkaa, edustaja Heinonen — kun rakentaminen oli kaikkein syvimmillään lamassa vuoden 25 aikana. Kun katsotaan tätä, mihin tätä vähennystä eniten käytetään, niin sitä käytetään asunnon kunnossapitoon ja perusparannukseen. 75 prosenttia kotitalousvähennyksestä menee siihen. Vain 20 prosenttia menee kotitaloustyöhön, hoiva- ja hoitotyöhön vain vajaa neljä prosenttia. Eli se painopiste on näissä remonteissa, ja siinä mielessä tämä palauttaminen nyt takaisinpäin on tässä rakentamistilanteessa hyvä asia.

Tässä puhutaan kuitenkin erittäin isosta rahamäärästä Suomen kannalta. Kun katsotaan, niin vähennyksen kokonaismäärä oli 538 miljoonaa vuonna 24. Se on aika iso määrä. Keskimääräinen vähennys on vähän yli tuhat euroa. Kyllä tässä puhutaan isosta luvusta.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

520 000 ihmistä sai sitä vuonna 24. Me ei puhuta mistään pienestä vaikutuksesta tässä asiassa, jonka ympärillä tässä nyt puhutaan.

Arvoisa puhemies! Edelleenkin sanon sen, että tämä matkavähennyksen 100 euron alentaminen on hyvä, mutta se merkittävämpi vaikutus olisi ehkä ollut sillä ylärajan nostolla, niin että oltaisiin menty vähän pitemmälle hakemaan töitä. Se on nyt siellä 7 000:ssa, kun se oli aikaisemmin 8 400. Olisi palautettu se siihen, niin että se olisi vähän pitemmatkalaisille, jotka autolla kulkevat työn perässä, vaikuttanut erittäin positiivisesti, ja tässä mielessä se olisi ollut hyvä asia.

Kaiken kaikkiaan nämä esitykset, jotka tässä ovat meillä käsittelyssä — hallituksen esitys 113 — ovat kaikki kannatettavia, ja siinä mielessä voi sanoa, että ne ovat niitä esityksiä, joita on helppo myös tukea täällä.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Autto.

16.01 **Heikki Autto kok:** Arvoisa puhemies! Mukava kuulla hyvää palautetta myös eduskunnan oppositiopuolueilta tämän hallituksen esityksen osalta. On todella helppo kannattaa tätä kotitalousvähennyksen parannusta. Tämä vastaa ehkä kahteen aivan olennaiseen näkökulmaan juuri tässä ajassa, eli tietysti ennen kaikkea siihen, että kun kotitalousvähennystä parannetaan, niin silloin edistetään suomalaista työtä. Sen edistäminen tietysti tässä tilanteessa, jossa talouden käännettä rakennetaan, on juuri nyt tärkeää. On hienoa, että tämä pystytään myös lainsäädäntöteknisesti tuomaan voimaan niin, että tämä tulee takautuvasti jo tämän vuoden alusta, jolloin sitten kotitaloudet tämän täyden hyödyn siis saavat tästä esityksestä.

Se toinen näkökulma, joka on tietysti vähän pitkäkestoisempikin kysymys, on nimenomaan se, että kotitalousvähennys auttaa kyllä juuri tätä demografista haastetta, joka suomalaista yhteiskuntaa kohtaa. Eli toisaalta meillä on hyvin laaja ikäänntyvä väestö, jonka kotona asumista täytyy pyrkiä kaikin tavoin helpottamaan niin, että siellä kotona jaksetaan ja kotona pärjätään ja kotona on turvallista ja hyvä olla myös siinä vaiheessa, kun ehkä ne omat fyysiset voimavarat alkavat luonnollisesti iän myötä heikkenemään. Tässä mielessä edustaja Lyly, joka täällä käyttää aina kyllä asiantuntevia puheenvuoroja, toi esille sen näkökulman, että vaikka sen hoivatyön osuus sinänsä prosentuaalisesti näistä vähennyksistä on pieni, niin kuitenkin myös remonteilla voidaan nimenomaan edesauttaa sitä, että siinä tilanteessa, kun sitten ikäännyttään, siitä kodista saadaan kuitenkin remontoitua sillä tavoin tarkoituksenmukainen, että siellä sekä aivan omatoimisesti jaksetaan että sitten vaikka kotipalvelujen ja muiden on helppo käydä ja tukea sitä arkea. Eli sillä tavalla myös niillä remonteilla on usein tätä edistävä vaikutus.

Vastaavasti sama taas siellä elämänsäkaaren alkuvaiheessa, lapsiperheissä: Meillähän on tilanteita, joissa nyt sitten kiinteistöjen osalta paljon tapahtuu sukupolvenvaihdoksia niin, että sinne vanhaan taloon tulee sitten se seuraavan polven lapsiperhe asumaan, ja tällöin on taas tärkeää, että saadaan siitä kodista mieleinen. Myös sitten tämän siivousavun esimerkiksi näin itsekkin neljän lapsen isänä ja paljon töitä tekevänä koen kyllä arjessa todella välttämättömäksi, ja juuri soisin, että mahdollisimman monella suomalaisella perheellä olisi näihin mahdollisuus. Tätä nyt hallitus tässä edistää, ja se on kyllä hirveän hieno asia. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Kaunisto.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

16.05 Ville Kaunisto kok: Arvoisa rouva puhemies! Haluaisin vielä nostaa esille tämän Orpon hallituksen esityksen liikunta- ja kulttuuriedun enimmäismäärän korottamisesta 400 eurosta 540 euroon. Tämä on siis, kuten edustaja Heinonen totesi, ensimmäinen kerta, kun sitä nostetaan 17 vuoteen, eli vuonna 2009 viimeksi, ja se on päivänselvää — tässä jokainen sen ymmärtää — että se on täysin jäänyt yleisestä hintakehityksestä jälkeen. Kun ajatellaan, että liikkumattomuus todellakin on varmasti yksi suurimpia uhkia, mitä suomalainen yhteiskunta kokee tällä hetkellä, niin jos tämä liikunta- ja kulttuurietu on sellainen yksi mahdollinen apu sen liikunnallisen elämän pariin, niin silloinhan kannattaa se mahdollisuus käyttää. Mutta toisaalta pitää myös ymmärtää se tapahtumien, tapahtumateollisuuden, rooli suomalaiselle yhteiskunnalle. Ne ovat valtava mahdollisuus ja kasvava elinkeino ja merkittävä työllistäjä. Eli erinomaisia esityksiä jälleen kerran Orpon hallitukselta.

Nostan vielä tähän liikuntaetuun, kun itse tuossa viikonloppuna pääsin Kotkan metsissä samoilemaan Jukolan viestissä: Siinä tuli ehkä vähän enemmän katsottua kengänkärkiä, mutta kuitenkin siis näki suomalaisen luonnon kauneuden, joka siellä Kotkassa nyt on aivan ensiluokkaista. Kyllä ilahduttaa tässä esityksessä se, kun sen käyttöalaa laajennetaan fyysistä aktiivisuutta edellyttäviin luontoharrastuksiin — no, tässä tapauksessa kalastukseen ja metsästyksen — että suomalaiset saavat tätäkin kautta kannusteita liikkua meidän upeassa luonnossa, muuallakin kuin Kotkassa.

Kyllä täytyy sanoa, että erinomainen esitys ja hienoa, että tässä salissa on laaja, yksimielinen kannatus. Mennään tällä toivottavasti vikkellä eteenpäin. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hemmilä.

16.07 Pertti Hemmilä kok: Arvoisa rouva puhemies! Nyt meillä on käsittelyssä tämä kauan odotettu hallituksen esitys kotitalousvähennyksen laajentamisesta ja korottamisesta. Se on todella tarpeellinen piristysruiske paitsi kotitalouksille, myöskin Suomen taloudelle. Hallitus on päättänyt korottaa kotitalousvähennyksen enimmäismäärää — väliaikaisesti toki — 2 100 euroon ja nostaa yritystyön vähennysprosenttia 40 prosenttiin. Se on oikeansuuntainen ja välttämätön toimenpide.

Pitkän linjan yrittäjänä tiedän tarkalleen, mitä arjessa tapahtuu, kun talouden rattaat hidastuvat. Kotitalousvähennys ei ole mikään yläluokan etu tai pelkkä verotekninen yksityiskohta. Se on suora työllisyyden, ostovoiman ja harmaan talouden torjunnan työkalu, jolla on valtava merkitys tavalliselle suomalaiselle. Kun kotitalouksien kynnystä teettää remontteja, siivousta ja hoivapalveluita madalletaan, se näkyy heti paikallisten yritysten tilauskirjoissa, ja se on nyt jo näkynyt. Erityisesti rakennus- ja palvelualat elävät vaikeita aikoja, ja tämä lakimuutos tuo niille kipeästi kaivattua happea.

Entisenä poliisina haluan nostaa vielä esille yhden keskeisen näkökulman, joka on jäänyt tässäkin keskustelussa vähemmälle huomiolle. Kotitalousvähennys on ehkäpä Suomen historian tehokkain ja toimivin ase harmaata taloutta vastaan. Kun suomalaisella on selkeä taloudellinen kannustin pyytää virallinen kuitti ja käyttää ennakkoperintärekisteriin kuuluvia rehellisiä yrityksiä, pimeän työn kysyntä kuivuu kasaan. Tämä verovähennys maksaa itsensä takaisin siinä, että eurot pysyvät laillisen talouden piirissä kerryttäen arvonlisäveroa ja yhteiskunnan verotuloja.

Arvoisa rouva puhemies! Viime vuonna tehdyt vähennyksen leikkaukset olivat virhe, joka iski suoraan suomalaiseen työhön ja arjen palveluihin. Nyt esitettävä korotus on

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

välttämätön korjausliike, jolla palautetaan luottamusta markkinoille ja tuetaan suomalaista työtä. Tämä esitys ansaitsee eduskunnan täyden ja nopean tuen.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan.

6. Muu asia: Valtioneuvoston asetus eräiden pakotteisiin liittyvien poikkeuslupien myöntämisen keskeyttämisestä

Muu asia M 1/2026 vp

Lähetekeskustelu

Puhemies Jussi Halla-aho: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään ulkoasiainvaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakohtien jälkeen. — Edustaja Hänninen, olkaa hyvä.

Keskustelu

15.03 **Juha Hänninen kok:** Arvoisa puhemies! Käsittelemme valtioneuvoston asetusta, jolla keskeytetään eräiden pakotteisiin liittyvien poikkeuslupien myöntäminen. Asetus on selkeä ja määrätietoinen linjaus tilanteessa, jossa Venäjän raakalaismainen hyökkäyssota Ukrainassa jatkuu. Asetuksen ydin on se, että Suomi ei enää myönnä poikkeuslupia EU:n Venäjään kohdistamien vientikieltojen kiertämiseen edes lääketieteellisiin tai farmaseuttisiin tarkoituksiin silloin, kun kyse on pakotteiden piiriin kuuluvista tuotteista ja palveluista. Tämä ei ole yksinkertainen päätös, mutta se on välttämätön.

Arvoisa puhemies! Tämä on tärkeä viesti siitä, että emme etsi kiertoteitä vaan pidämme kiinni yhteisesti sovitusta pakotteista ja niiden tavoitteista. Pakotteet eivät ole vain taloudellinen keino, ne ovat osa laajempaa pyrkimystä vaikuttaa Venäjän toimintaan rauhanomaisesti ja kansainväliseen sopimusjärjestelmään luottaen sekä vähentää sen kykyä jatkaa hyökkäyssotaa. Ukrainan tukeminen edellyttää johdonmukaisuutta. Jokainen poikkeus ja jokainen heikennys pakoterintamassa olisi signaali siitä, että paine Venäjää kohtaan voi murtua. Siksi tämä asetus on tärkeä. Se vahvistaa yhteistä rintamaa ja lisää painetta.

Arvoisa puhemies! On tärkeää ymmärtää, että tässä ei ole kyse vain kaupasta tai teknisistä luvuista. Tässä on kyse siitä, minkälaista maailmaa me haluamme puolustaa. Ukraina käy tällä hetkellä taistelua paitsi omasta itsenäisyydestään myös kansainvälisen oikeuden, demokratian ja Euroopan turvallisuuden puolesta. Kun Suomi pitää kiinni pakotteista ja kiristää niiden sovittamista ja soveltamista, me olemme osa kansainvälistä tukea. Me osoitamme, että emme hyväksy rajojen väkivaltaista muuttamista, Venäjän raakalaismaista toimintaa emmekä siviilikohteisiin kohdistuvaa hävitystä. Ne eivät kuulu siihen turvalliseen maailmaan, jota me Suomessa haluamme olla rakentamassa.

Arvoisa puhemies! Tämä asetus on konkreettinen teko Ukrainan tukemiseksi. Se vahvistaa pakotteiden vaikuttavuutta, estää niiden kiertämistä ja pitää Suomen tiukasti

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

osana Euroopan yhteistä linjaa. Siksi viesti on selkeä: Suomi seisoo Ukrainan rinnalla niin kauan kuin on tarpeen. Me haluamme nähdä vapaan Ukrainan, vapaan Euroopan ja turvallisen tulevaisuuden. Slava Ukraini! — Kiitos, arvoisa puhemies.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

15.07 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Kuten edustajakollega Hänninen totesi, tämä on ennen muuta turvallisuuskysymys, ja tämä on ihan sen ytimessä. Kuitenkin joudun itse toteamaan tässä — aika harvoin hallituspuolueiden rivistä tätä kuulee sanottavan, yleensä tämä on opposition toistama toteamus, ja taisimme sen tänäänkin jo aiemmassa asiakohdassa kuulla — että mielestäni tämä esitys on oikeansuuntainen mutta riittämätön. Tämä ei vie näitä pakotteita tarpeeksi pitkälle vaan jättää edelleen niiden ulkopuolelle tiettyjä tuotteita, mitä en itse voi ymmärtää.

Ulkoministeriö on siis valmistellut kansallisen asetuksen, jolla keskeytetään poikkeuslupien myöntäminen vientiin Suomesta Venäjälle. Tämä asetusta on nyt tänään meillä käsittelyssä ja etenee eduskunnassa sitten eteenpäin. Tämä päätös siis koskee joukkoa lääketieteellisiä ja farmaseuttisia tavaroita ja teknologiaa. Tuotteet ovat EU:n pakotteiden alaisia, mutta niiden vienti Venäjälle on ollut sallittua ulkoministeriön myöntämällä poikkeusluvilla. Perusteena ovat olleet lääketieteelliset ja farmaseuttiset syyt.

Katsoin tuossa vähän tämän asian taustoja: tämän liikkeelle panevana voimana on ollut se, että on käynyt ilmi ja ulkoministeriössä on vakavat epäilyt siitä, että näitä tuotteita on päätyntä myös väärin käsiin. On tullut tietoon, että lääketieteellisiä ja farmaseuttisia tuotteita on päätyntä jopa sotilaalliseen tarkoitukseen Venäjällä, ja tämän vuoksi on siis ryhdytty näihin toimenpiteisiin kansallisesti.

Toki itse toivoisin, että kyllä olisi syytä hoitaa ihan koko EU:nkin tasolla tällainen asia, miksi Euroopan unionista tällaista poikkeuslupakäytäntöä yleensäkin Venäjälle sallitaan. Muille kuin lääketieteellisille tavaroille voi tämänkin asetuksen jälkeen hakea poikkeuslupaa niin kutsutuista humanitäarisistä syistä, jos EU:n pakoteasetuksen edellytykset täyttyvät. Edellisten lisäksi on lääketieteellisiä ja farmaseuttisia tavaroita, jotka eivät ylipäättään ole EU:n pakotteiden alla. Näiden vientiin ei tällä hetkellä tarvitse edes erityistä lupaa.

Yleisradio oli selvittänyt näistä poikkeusluvista, mille niitä oli haettu. Vähän itse ihmettelin, kun tätä uutista luin, että aika monessa yrityksistä ei oikein edes kehdattu vastata, että kyllä meiltä tällaista kauppaa käydään. Vastaukset olivat aika ylimalkaisia, kun Yle selvitti hakijayhteisöjä.

Sitten esimerkiksi yksi näistä yrityksistä, joka voi edelleen tämän tiukennetun asetuksen jälkeen jatkaa kauppaa, on sairaalasänkyjä valmistava yritys, joka vie Venäjälle sairaalasänkyjä. No miksi ihmeessä Suomesta pitää sairaalasänkyjä Venäjälle viedä? Ei tällaisessa tilanteessa minun mielestäni mistään syystä. Ei ole meidän tehtävä käydä kauppaa Venäjän kanssa, on sitten kyse suklaasta, aseista, sängyistä, hirsirakennuksista tai mistään muusta. On parempi, että tämä kauppa on nyt niin kauan seis, kun Venäjää hallitsee diktaattori Vladimir Putin ja hänen Kremlin hallintonsa. Tämä osoittaa nyt vakavalla tavalla sitä, että erilaiset poikkeusluvut kuitenkin aiheuttavat sitä, että vuotoa tapahtuu koko ajan. Itse pitäisin tärkeänä, että tämä asetusta ja lainsäädäntö laajennettaisiin niin, että se koskee kaikkea vientiä Venäjälle.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

Kyllä itse ihan hivenen ihmettelen sitäkin, että Eurooppaan päin vielä neljänkin vuoden jälkeen tulee sellaisia tuotteita, joita meidän täytyy Venäjältä tuoda. Bitumista me taisimme päästä onneksi jo eroon. Olemme kehittäneet siihen omaa tuotantoamme ja pystyneet tekemään sen nyt huoltovarmuuden kannalta järkevällä tavalla. Olen varma, että näissä muissakin asioissa, kun vain olisi tahtoa, löytyy kyllä ratkaisuja. Mielestäni Suomen itärajan pitäisi olla kiinni ihmisiltä mutta myös tavaralta sataprosenttisesti.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Autto, olkaa hyvä.

15.12 **Heikki Autto kok:** Arvoisa puhemies! Pakotepolitiikan tiukentaminen on välttämätöntä, jotta Venäjä saadaan painostettua pois sen jatkuvasta aggressiosta länttä kohtaan. On aivan hirvittävä epäonnistuminen koko kansainväliseltä yhteisöltä, että Venäjä voi jatkaa hyökkäyssotaansa Ukrainassa jo viidettä vuotta, ja valitettavasti loppua ei näy.

Pakotepolitiikka ennen kaikkea Venäjän energiavientiä kohtaan on selvää. Mutta vapautta rakastavien länsimaiden täytyy pystyä tiukentamaan pakotepolitiikkaa paitsi suoraan Venäjää kohtaan myös Venäjän kanssa energiakauppaa käyviä kolmansia maita kohtaan, koska muuten nämä Venäjän sotakassaa täyttävät ja sen sotakonetta voitelevat öljytulot eivät lopu.

Edustaja Heinonen puhui hyvin siitä, että myös pienemmät kaupan virrat tulee tyrehdyttää. Ei ole mitään perustetta sille, että osaltamme olemme tukemassa venäläistä yhteiskuntaa edes sen arkitoiminnoissa, koska valitettavasti niin kauan kuin venäläisten arjessa ei riittävässä määrin näy se, että heidän hallintonsa toimii täysin laittomalla tavalla, täysin piittaamatta mistään kansainvälisestä oikeudesta tai toisen kansakunnan itsemääräämisoikeudesta, Venäjän hallinto pystyy jatkamaan tätä laitonta toimintaansa. Siksi myös erilaisissa kuluttajatuotteissa tulee tätä pakotepolitiikkaa tiukentaa.

Arvoisa puhemies! Samalla täytyy todeta se, että Euroopan tulee myös päästä sellaiseen strategiseen autonomiaan, jossa emme missään nimessä ole nyt tai tulevaisuudessa riippuvaisia Venäjän erilaisista hyödykkeistä. Tällöin meidän tulee huolehtia siitä, että energiantuotantomme on riittävää. Meidän tulee huolehtia siitä, että ruoantuotantomme ja ruoan tuottamiseen tarvittavat tuotantopanokset, tässä tapauksessa varmaan ennen kaikkea lannoitteet, ovat omissa käsissämme.

Arvoisa puhemies! Ennen kaikkea se tietyllä tavalla kaikkein akuutein kysymys: Erilaiset teolliset arvoketjut, jotka ovat myös puolustusteollisuutemme pohja, lähtevät liikkeelle omista kaivannaisista. Tämän vuoksi kyllä myöskin Suomessa koko eduskunnan tulee kiinnittää huomiota siihen, että valtioneuvosto todella toteuttaa sen kaltaista politiikkaa, joka edistää kaivosalan investointeja Suomeen. Meillä on osaaminen ja teknologia mutta myöskin maailman tiukin ympäristölainsäädäntö, joiden puitteissa toteutettuina nämä investoinnit vain paitsi hyödyttävät omaa kansantalouttamme myöskin rakentavat pohjaa turvallisuudelle sitä kautta, että edistämme omaa ja maanosamme strategista autonomiaa. Elikkä tällä sektorilla Suomen tulee kyllä mennä voimakkaasti eteenpäin eikä olla riippuvainen Venäjän kaivannaisista.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

15.15 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa puhemies! Enpä voisi enempää samaa mieltä olla edustaja Heinosen ja edustaja Autton kanssa siitä, että tämä pakotepäätös tai poikkeuksen purkaminen on oikea päätös, mutta soisin, että meillä EU:ssa yleisemmin mutta myös Suomessa pystyttäisiin vielä tiukemmin pidättäytymään esimerkiksi... [Puhujan mikrofonin sulkeutuu]

Puhemies Jussi Halla-aho: Odotatteko aivan hetken, että saamme... — Nyt mikrofonin on päällä.

...soisin, että EU:ssa mutta myös Suomessa pystyttäisiin pidättäytymään venäläisestä energiasta vielä enemmän. Esimerkiksi on aivan outoa, kun miettii sitä asiaa syvemmin, että meillä olisi EU:n sisällä omia energiavaroja, esimerkiksi turve, mutta EU lähtökohtaisesti estää niitten käytön ja mieluummin mahdollistaa venäläisen fossiilisen polttoaineen hankinnan, polttoaineen, jonka varat käytetään Ukrainaa vastaan sotimiseen.

Lannoitteitten osalta on tehty poikkeuksia, ja näitä poikkeuksia on vähän väärinkin käytetty, mutta ennen kaikkea haluaisin tässä yhteydessä hallitukselle tehdä pyynnön. Nimittäin kun meidän lannoiterajamme, kadmiumrajamme siellä lannoitteissa, on niin korkea, niin nyt kun Venäjältä tuotavaa lannoitetta ei juurikaan onneksi Suomessa ole, niin meillä on käytännössä Yaralla monopoliasema sen takia, että aikoinaan Kemiralle tehtiin tällainen kadmiumpoikkeus. Sillä haluttiin suojata kotimaista, valtio-omistuksessa olevaa lannoiteteollisuutta. Nämä kadmiumrajat ovat paljon korkeammat kuin esimerkiksi Suomessa, ja niinpä tilanne on Suomessa muodostunut sellaiseksi, että viljelijän kannattaa ostaa Ruotsista Yaran tekemät lannoitteet ja maksaa rahti niistä. Hän saa silti lannoitteet halvemmalla. Jos tekisimme muutoksia näihin kadmiumrajoihin, vaikkapa vain ruotsalaiseen tasoon vertaisimme, emme edes eurooppalaiseen tasoon, niin meillä jonkun verran aukenisi markkinoita ja pystyisimme saamaan tänne kilpailua, ja näin viljelijöitten asema helpottuisi.

Jatkossa meidän on kyllä pystyttävä myös lannoitteitten osalta parempaan, koska Suomessa on kaksi ainoaa Euroopan fosforikaivosta, apatiittikaivosta. Toinen on Siilinjärvellä ja käytössä sillä Yaralla, ja toinen on Soklissa, ja se on tällä hetkellä valtion omistuksessa.

Samoin se suurin ongelma, mikä eurooppalaisittain meillä on vastassa, on se, että halvalla maakaasulla tuotettu ammoniumtyppi virtaa Eurooppaan, ja se on lannoitteitten raaka-aine. Tätä ammoniakkia pystyttäisiin tekemään Fischer—Tropsch-menetelmällä, mutta se vie paljon energiaa, ja se on kalliimpaa kuin venäläinen lannoite, jolloin pitää olla luotto siihen, että sille olisi [Puhemies koputtaa] markkinoita. Toivon, että pystymme tulevaisuudessa investoimaan myös tähän sekä ennen kaikkea kierrätyslannoitteisiin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. —Edustaja Vähämäki, olkaa hyvä.

15.19 **Ville Vähämäki ps:** Kunnioitettu puhemies! En lähde laajentamaan tuonne lannoitepuolelle tai kaivospuolelle, mistä tässä äsken kuultiin asiantuntevat puheet, mutta totean vain sen, että tässä on kysymys asteittain tehtävästä pakotepolitiikan tiukentamisesta, ja käytännössä tällä valtioneuvoston asetuksella keskeytetään tiettyihin pakotteisiin liittyvien poikkeuslupien myöntäminen myös lääketieteen tuotteiden ja

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

teknologioitten osalta. Tämä siis koskee Venäjä-pakotteita, muun muassa vuonna 2014 annettua neuvoston asetusta 833. Tämä näin lyhyesti.

Totean vain lopuksi sen, että näitä maanantai-istuntoja pitäisi olla enemmänkin. Tässä on saavutettu hyvää yksimielisyyttä niin matkakuluvähennyksen osalta, kotitalousvähennyksen osalta sekä sen osalta, miten myös maataloutta tulee tukea jatkossa. Toivotaan, että näitä maanantai-istuntoja saadaan jatkossakin.

Puhemies Jussi Halla-aho: Edustaja Heinonen, olkaa hyvä.

15.20 Timo Heinonen kok: Arvoisa puhemies! Tässä on käyty hyvää keskustelua. Kyllä itse ajattelen niin, että näissäkin kysymyksissä tietyllä tavalla se pakko on toiminut hyvällä tavalla myös ratkaisujen löytäjänä. Ei Euroopassa olisi varmasti vuosikausiin esimerkiksi otettu tällaisia askelia irti fossiilisista polttoaineista ilman Venäjän raakalaismaista hyökkäyssotaa. En sano, että se oli hyvä, että näin tapahtui, mutta se on hyvä, että olemme Eurooppana irtaantuneet.

Itse asiassa varmasti Suomessakin moni ajattelee nyt niin, että osittain ehkä arvosteluakin saaneet uusiutuvan energian hankkeet tai irtaantuminen fossiilisista ovat näyttäytyneet nyt huoltovarmuuskysymyksinä. Me olemme näissä kysymyksissä pärjänneet osaa Euroopan maista paremmin, kun emme ole olleet kytköksissä sillä intensiteetillä venäläiseen fossiiliseen polttoaineeseen kuin osa Euroopan maista on ollut. Tämä riippuvuussuhde on itse asiassa vaikeuttanut myös Ukrainan itsenäisyyden puolustussotaa, kun osa Euroopan maista on sitten omaa napaansa tuijottaen ja toki lämpimiä kotejaan ajatellen lähtenyt vastustamaan tiettyjä toimenpiteitä sen takia, että ovat tarvinneet fossiilista polttoainetta Venäjältä.

Tähän lannoitekysymykseen, jonka edustaja Kalmari nosti esille ja toi rehellisesti myös sen esille, että siellä on ollut myös omia haasteitaan: Uskoisin niin, että tässäkin kysymyksessä olisi hyvä laittaa jonkunlainen panos siihen, että lähdetään etsimään ratkaisuja yhdessä. On se sitten suomalainen ratkaisu, pohjoismainen ratkaisu tai Euroopan laajuinen ratkaisu, tärkeintä on se, että se ei ole ainakaan venäläinen ratkaisu.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Savio, olkaa hyvä.

15.22 Sami Savio ps: Arvoisa puhemies! Tässä salissa on pidetty tänään erittäin hyviä puheenvuoroja, kuten edustaja Vähämäki totesi. Olen ylpeä siitä, että Suomi tai Suomen eduskunta on seisonut niin vahvasti Ukrainan takana koko tämän käymän puolustustaistelun ajan, ja sitä on jatkettava niin kauan kuin on tarpeen. Täysin oikeudetonta ja laitonta hyökkäyssotaa Ukrainassa käyvän Venäjän suhteen on sitä vastoin harjoitettava äärimmäisen tiukkaa pakotepolitiikkaa, kuten tässä aiemmissa puheenvuoroissa erittäin hyvin tuotiin ilmi. Hallituksen esitys vie tässä asiassa täysin oikeaan suuntaan.

On käyty keskustelua muun muassa venäläisestä teknologiasta, sen hyödyntämisestä Suomessa. Voin kyllä itsekkin todeta, että jos joudumme turvautumaan venäläiseen teknologiaan, niin se kertoo kyllä valitettavaa kieltä oman osaamisemme tasosta. Kyllä meidän on tästä noustava huomattavasti korkeammalle tasolle. Se vaatii muun muassa huomattavasti suurempaa omavaraisuutta raaka-aineiden ja kaivosteollisuuden tuotteiden suhteen, mutta siihen suuntaan on tämän hallituskauden aikana jo vahvasti menty.

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

Nyt kun on viitteitä siitä, että Hormuzinsalmen kriisi on viimein ratkeamassa ja päätymässä, on kansainvälisen yhteisön keskitettävä voimansa rauhan saamiseksi Ukrainaan, tietenkin Ukrainan kannalta oikeudenmukaisin ehdoin. Siihen myös meidän hallituksemme tähtää.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys hallitukselta on pieni mutta kuitenkin hyvin merkittävä askel oikeaan suuntaan. Tässä asiassa meidän on varmistettava omalta osaltamme, että Venäjä joutuu taipumaan sodassa ja Ukrainaan saadaan rauha.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin ulkoasiainvaliokuntaan.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi alkoholilain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 131/2025 vp
Valiokunnan mietintö StVM 8/2026 vp
Valiokunnan mietintö SuVM 1/2026 vp

Mietinnön pöydällepano

Suuren valiokunnan mietintö pantiin pöydälle asian kiireellisyyden vuoksi seuraavaan, tänään 15.6.2026 pidettävään täysistuntoon.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisilain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 182/2025 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 12/2026 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin asian kiireellisyyden vuoksi pöydälle seuraavaan, tänään 15.6.2026 pidettävään täysistuntoon.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 58/2026 vp
Valiokunnan mietintö HaVM 14/2026 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin asian kiireellisyyden vuoksi pöydälle seuraavaan, tänään 15.6.2026 pidettävään täysistuntoon.

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsästyslain sekä rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 108/2026 vp
Valiokunnan mietintö MmVM 13/2026 vp

Pöytäkirja PTK 66/2026 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin asian kiireellisyyden vuoksi pöydälle seuraavaan, tänään 15.6.2026 pidettävään täysistuntoon.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi luonnonsuojelulain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 91/2026 vp

Valiokunnan mietintö YmVM 11/2026 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin asian kiireellisyyden vuoksi pöydälle seuraavaan, tänään 15.6.2026 pidettävään täysistuntoon.

12. Hallituksen esitys eduskunnalle rajat ylittävää sähköistä tunnistamista, luottamuspalveluita ja eurooppalaista digitaalista identiteettiä koskevaa EU:n asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 17/2026 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 15/2026 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin asian kiireellisyyden vuoksi pöydälle seuraavaan, tänään 15.6.2026 pidettävään täysistuntoon.

13. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tänään maanantaina 15.6.2026 klo 16.25. Täysistunto lopetettiin klo 16.11.

Pöytäkirjan vakuudeksi: